

Økonomianalyse 2019

Løten kommune

Framsikt™

RAPPORT

KOSTRA-ANALYSE FOR LØTEN KOMMUNE

14. DESEMBER 2020

Leveransen er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO AS eller BDO Advokater AS vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart.

 BDO

INNHOOLD

1	SAMMENDRAG.....	3
2	MANDAT OG METODE	4
3	SAMLET KOSTNADSNIVÅ	5
4	HOVEDTALL DRIFT.....	9
5	GRUNNSKOLE	14
6	BARNEHAGE	20
7	BARNEVERN	27
8	PLEIE OG OMSORG	32
9	KOMMUNEHELSE	39
10	SOSIALE TJENESTER	42
11	KOMMUNALE BOLIGER.....	48
12	KULTUR OG IDRETT	51
13	KIRKE	54
14	PLAN, KULTURMINNER, NATUR OG NÆRMILJØ.....	55
15	ADMINISTRASJON, STYRING OG FELLESUTGIFTER	56
16	BRANN- OG ULYKKESVERN	60
17	EIENDOMSFORVALTNING.....	61
18	SAMFERDSEL	66
19	NÆRINGSFORVALTNING OG KONSESJONSKRAFT	68
20	FLYKTNINGER OG INTEGRERING	71

1 SAMMENDRAG

Løten kommune har om lag 7 700 innbyggere og ligger i Innlandet fylke. Framsikt, med BDO AS (BDO) som underleverandør har fått i oppdrag å utarbeide en rapport som inneholder analyser om økonomisk drift, kostnadsnivå og andre nøkkeltall i kommunen. I rapporten sammenstilles og analyses regnskapsdata og andre data fra Kommune-Stat-Rapporteringen (KOSTRA) til Statistisk Sentralbyrå (SSB). De økonomiske nøkkeltallene for den nye kommunen sammenlignes med nøkkeltall for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, kommunene Stange, Sør-Odal og Enebakk, i tillegg til snittet av landet uten Oslo. Valg av kommuner er gjort etter ønske fra Løten kommune.

I 2019 hadde Løten kommune;

- et netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekt på 3,7 prosent, en god del høyere enn anbefalingen på minst 1,75 prosent fra Teknisk beregningsutvalg (TBU)
- samlede disposisjonsfond var 26,0 prosent av brutto driftsinntekt, også det høyere enn anbefalt nivå
- netto lånegjeld på 72,6 prosent av brutto driftsinntekter, lavere enn anbefalt nivå på 75 prosent

Et relativt høyt netto driftsresultat i både 2018 og 2019, kombinert med høyt disposisjonsfond og gjeld lavere enn anbefalt maksimalt nivå indikerer etter våre vurderinger at Løtens kommuneøkonomi er relativt robust. Netto lånegjeld har imidlertid økt en del de siste årene, og nærmer seg anbefalt maksimalt nivå.

Tross robust kommuneøkonomi viser våre analyser at Løten kommunes drift av de kommunale tjenestene på flere områder er mer kostnadskrevende enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dette betyr at utgiftsnivået i Løten ville vært lavere om kommunen hadde like utgifter som KOSTRA-gruppe 7 per innbygger, korrigert for behov. Oppsummert viser våre analyser følgende for kommunens tre største tjenesteområder:

- Pleie og omsorg: Løten kommunes ressursbruk til pleie og omsorg samlet er svært lavt sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 og de andre vi sammenligner med. Dette skyldes svært lav ressursbruk til hjemmetjenester. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 ser kommunen ut til å ha potensial for innsparing ved institusjon og aktiviserings- og servicetjenester.
- Grunnskole: Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 bruker Løten kommune mer ressurser på grunnskole enn det behovet skulle tilsi. Løten kommune lave gruppestørrelser, få elever per skole, en høy andel barn i SFO og en høy andel timer spesialundervisning sett opp mot totale undervisningstimer.
- Barnehage: Også til barnehage brukte Løten kommune mer enn behovet skulle tilsi i 2019, sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7. Det er drift av ordinær barnehage som krever mer ressurser enn de vi sammenligner med.

Analysen viser også at Løten kommune har høyere behovskorrigerede utgifter til blant annet barnevern, sosiale tjenester, kommunehelse og administrasjon, styring og fellesutgifter sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Høy ressursbruk til barnevern skyldes en høy andel barn med tiltak. Når det gjelder sosiale tjenester bruker kommunen mye ressurser på tilbud til personer med rusproblemer og arbeidsrettede tiltak, men lite til økonomisk sosialhjelp.

En KOSTRA-analyse bør ikke alene ligge til grunn for konklusjoner og valg knyttet til tiltak for endringer i det kommunale tjenestetilbudet. Eksempelvis består de store kostnadsfunksjonene av flere ulike deler, og kan ha ulike kostnadsdrivere. Dette klarer ikke KOSTRA-analysene alene å avdekke. For å sikre en mer økonomisk bærekraftig drift av de kommunale tjenestene og samtidig gjøre kommunen mindre sårbar overfor fremtidige negative hendelser er det vår vurdering at kommunen med fordel kan gjennomføre dybdeanalyser av enkelte tjenesteområder. Utvelgelsen av tjenesteområder til analyse kan basere seg på funn fra KOSTRA-analysen, men bør også velges ut med bakgrunn i kunnskap om lokale forhold som kommunens administrasjon besitter.

2 MANDAT OG METODE

2.1 MANDAT

Framsikt og BDO AS (BDO) har fått i oppdrag å utarbeide en rapport som inneholder analyser om økonomisk drift, kostnadsnivå og andre nøkkeltall i Løten kommune. Formålet med denne rapporten er å få kunnskap om økonomisk drift og kostnadsnivå i kommunen. Videre skal rapporten sammenligne Løten med KOSTRA-gruppe 7 og andre sammenlignbare kommuner, for å få best mulig kunnskap om den kommunens kostnadsnivå.

2.2 METODE, AVGRENSNINGER OG FORBEHOLD

2.2.1 Metode

I rapporten sammenlignes drift og kostnadsnivå i Løten kommune med sammenlignbare kommuner. Løten kommune har om lag 7 770 innbyggere, og er i KOSTRA-gruppe 7, som består av mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger og lave frie disponible inntekter. I tillegg til KOSTRA-gruppe 7 er Løten kommune sammenlignet med Sør-Odal, Stange og Enebakk kommuner, i tillegg til landet utenom Oslo. Dette er kommuner Løten sammenligner seg med.

I rapporten analyseres kommunenes nøkkeltall innenfor ulike tjenesteområder, med et kapittel for hvert tjenesteområde. Formålet med kapitlene er å forklare forskjellene mellom Løten og de øvrige kommunene i sammenligningsgrunnlaget.

Tjenesteområdene er basert på inndeling i ulike tjenesområder fra KOSTRA. Rapporten inkluderer en analyse av 16 ulike tjenesteområder som hver er satt sammen av flere KOSTRA-funksjoner. Noen funksjoner er utelatt fra analysen:

- Finansielle korreksjoner til regnskapet, herunder funksjon 170 årets premieavvik, funksjon 171 amortisering av tidligere års premieavvik, funksjon 172 pensjon og funksjon 173 premiefond
- Funksjon 275 introduksjonsordningen som er finansiert av tilskudd fra staten
- Vann, avløp og renovasjon som er finansiert med avgifter betalt av huseiere, herunder funksjon 340-357

For å få et organisasjonsnøytralt regnskap er analysen gjort med bakgrunn i konsernregnskapene. Bakgrunnen for at man bør se på konsernregnskapet er at stadig flere kommuner organiserer deler av tjenesteproduksjonen sin i interkommunale selskaper. Konsernregnskapet omfatter både kommunekassen (som er styrt av rådmannen), kommunale foretak, interkommunale selskaper og interkommunale selskaper med eget regnskap, organisert etter kommunelovens § 27.

I analysene sammenlignes behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger i ulike tjenester. Netto driftsutgifter er kommunens utgifter i tjenesten minus refusjoner og eventuell egenbetaling. Det er netto driftsutgifter som kommunestyret må finansiere med sine frie inntekter og eventuell eiendomsskatt. Behovskorrigeringen av utgiftene gjøres med bakgrunn i Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) beregnede utgiftsbehov per innbygger innenfor hver velferdstjeneste og samlet for hver kommune. Som følge av endringer i kommunestruktur er behovsberegningen i statsbudsjettet for 2019 brukt for å korrigere regnskapet for 2019. For tidligere år er behovsberegningen i statsbudsjettet for år t+1 brukt for behovsberegning i år t. For å gjøre kommunene sammenlignbare er regnskapene korrigert for private skoler¹ og vertskommunetilskudd PU.²

---

¹ Andelen innbyggere som går i private grunnskoler varierer mellom kommunene, og utgjør derfor en feilkilde i kostnadsanalysen når man sammenligner netto utgifter per innbygger til grunnskole. Derfor korrigeres regnskapene ved at beløpet kommunene sparer i grunnskolen, fordi noen elever går i private skoler, legges til.

² Vertskommunetilskuddet PU er et statstilskudd til kommuner som tidligere var vertskommuner for statlige PU-institusjoner. Disse vertskommunene har ekstraordinære oppgaver innenfor pleier og omsorg, som gjør at deres utgifter på funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende blir høye. Disse utgiftene får de tilskudd fra staten. Framsikt reduserer derfor

Videre beregnes innsparingsmulighetene for tjenesteområdene til Løten kommune, sammenlignet med Sør-Odal, Stange og Enebakk i tillegg til snittet av KOSTRA-gruppe 7 og landet utenom Oslo. Innsparingsmulighetene for tjeneste A i kommune 1 (K1) sammenlignet med kommune 2 (K2) beregnes slik:

$$\frac{(\text{behovskorriger utgift}_{K_1} - \text{behovskorriger utgift}_{K_2}) * \text{innbyggertall}_{K_1}}{* \text{utgiftsbehov til tjeneste } A_{K_1}}$$

Datagrunnlaget er hentet fra Framsikt Analyse, og er basert på endelige KOSTRA-tall fra SSB publisert 15. juni 2020. Vi tar forbehold for feil i rapporteringen. Løten kommune har ikke oppgitt at det er kjente feil i KOSTRA-rapporteringen.

Flere indikatorer i analysen er beregnet av Framsikt. Dette betyr at Framsikt har beregnet indikatorene ved bruk av grunnlagsdata fra KOSTRA. Disse har samme definisjon som KOSTRAS indikatorer, men er beregnet av Framsikt for å kunne benyttes til å lage indikatorer for kommuner som skulle slås sammen. Disse indikatorene er merket med (B) i indikatornavnet.

2.2.2 Avgrensninger og forbehold

Vi vil understreke at analysene i denne rapporten i hovedsak er basert på KOSTRA-statistikk, som kun vil gi indikasjoner på utviklinger og sammenhenger. Grundigere analyser av hvert enkelt tjenesteområde må imidlertid iverksettes for at man skal kunne trekke tydeligere årsakssammenhenger og konklusjoner. KOSTRA-statistikken som analysene baserer seg på er de endelige tallene for 2019.

BDO finner det riktig å presisere at vi ikke kan påta oss ansvar for fullstendigheten eller riktigheten i det grunnlagsmaterialet som har vært utgangspunkt for våre vurderinger. Dersom vi har mottatt uriktige eller ufullstendige opplysninger, har vi ikke hatt anledning til å avdekke dette ut over overordnede rimelighetsvurderinger.

3 SAMLET KOSTNADSNIVÅ

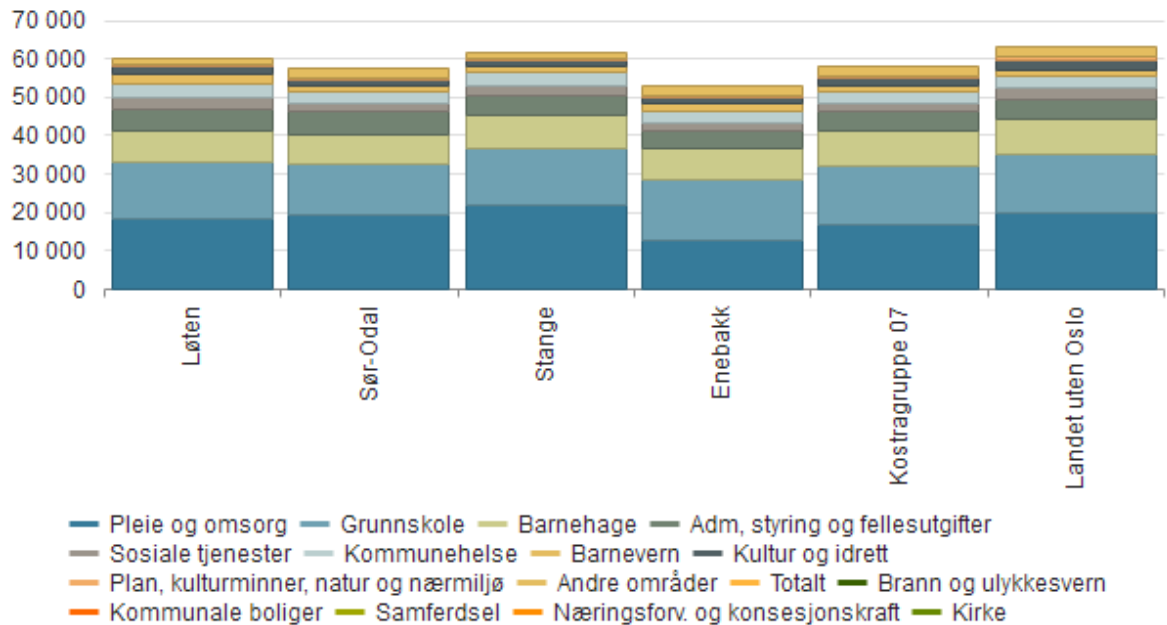
3.1 UTGIFTER OG FORMÅL SAMMENLIGNET MED ANDRE

Kommuners utgiftsbehov til de ulike tjenesteområdene varierer. Per innbygger er utgiftene størst til tjenesteområdene pleie og omsorg og grunnskole. Før justering for utgiftsbehov var netto driftsutgifter per innbygger i Løten kommune 59 931 kroner i 2019. Utgiftene korrigeres for trekk i rammetilskuddet knyttet til privatskoler, vertskommunetilskudd for PU-institusjoner og enslige mindreårige flyktninger. En presentasjon av kommunenes utgiftsbehov følger av kapitlet

---

netto utgifter på funksjonen tilsvarende vertskommunetilskuddet fra staten, og forutsetter dermed at utgifter og inntekter for disse brukerne går opp i opp. Framsikt har ingen opplysninger om de reelle utgiftene til disse konkrete brukerne.

nedenfor.

Netto driftsutgifter per innbygger for Løten og sammenlignbare kommuner/grupper. (Kilde: Framsikt).

	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Pleie og omsorg	18 563	19 362	21 829	12 750	16 984	20 008
Grunnskole	14 279	13 412	14 738	15 587	15 324	15 101
Barnehage	8 247	7 277	8 898	8 098	9 170	8 933
Adm, styring og fellesutgifter	5 619	6 403	4 696	4 867	4 701	5 336
Sosiale tjenester	3 199	2 120	2 727	1 893	2 260	2 846
Kommunehelse	3 347	2 671	3 384	3 139	2 749	3 083
Barnevern	2 933	1 879	1 729	2 016	1 798	1 836
Kultur og idrett	1 736	1 345	1 707	1 410	1 913	2 549
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	637	599	601	588	642	828
Andre områder	1 371	2 485	1 163	2 461	2 326	2 528
Brann og ulykkesvern	630	773	425	697	702	918
Kommunale boliger	-848	-10	-746	-176	-39	-88
Samferdsel	799	739	757	1 199	969	1 110
Næringsforv. og konsesjonskraft	187	373	217	116	100	-125
Kirke	603	610	510	625	594	713
Totalt	59 931	57 553	61 472	52 809	57 867	63 048

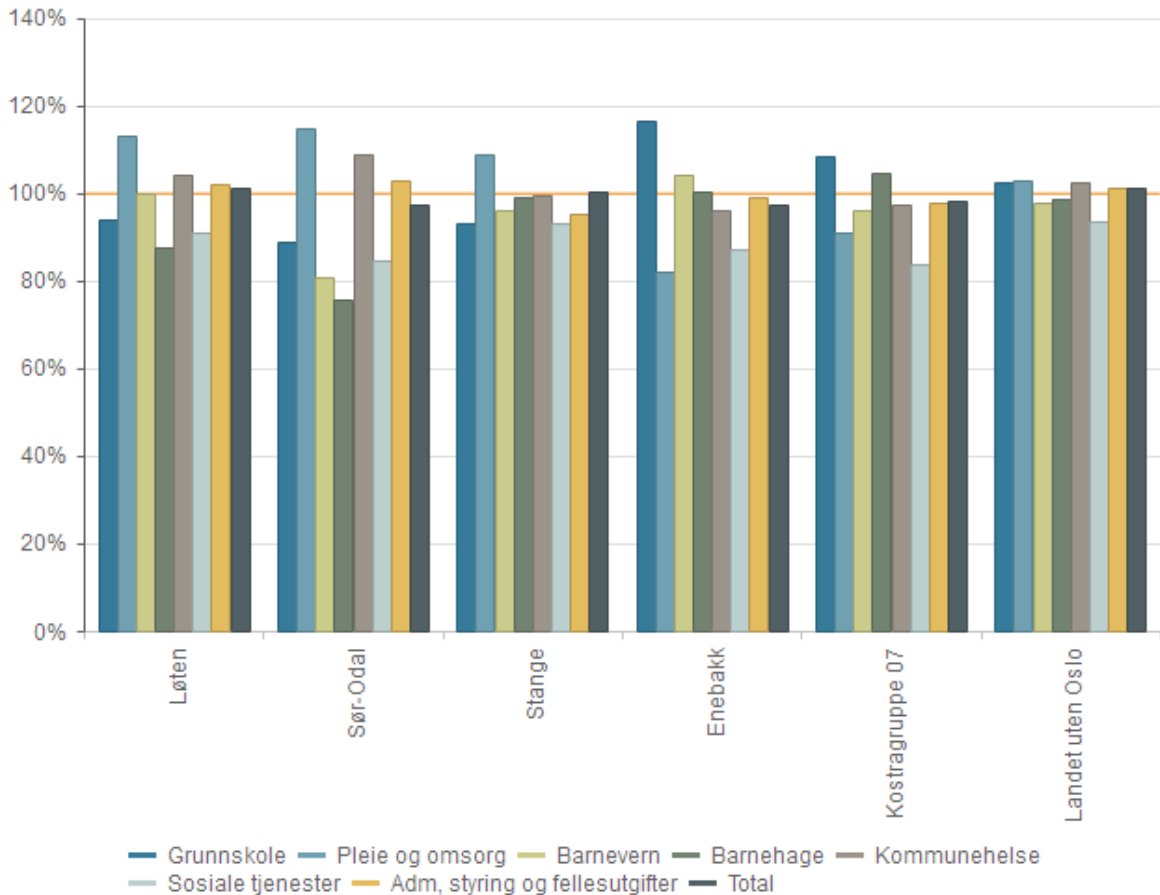
Netto driftsutgifter til kommunale tjenesteområder i 2019. Korrigert for utgiftsbehov. Kilde: KOSTRA/Framsikt.

Figuren og tabellen over viser netto utgift per innbygger og tjenesteområde for de kommunene/gruppene av kommuner Løten er sammenlignet med. Etter korreksjon for utgiftsbehov er Løten kommunes netto driftsutgifter i 2019 59 964 kroner per innbygger. Dette er

høyere enn Sør-Odal, Enebakk og gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, men lavere enn i Stange kommune og gjennomsnittet i landet uten Oslo.

3.2 UTGIFTSBEHOV

De kommunale regnskapene må korrigeres for ulike utgiftsbehov som følge av forskjeller i demografi, geografi og sosiale forhold for å kunne sammenlignet. For å gjøre disse korrigeringsene brukes behovsberegningen i statsbudsjettet (utgiftsutjevning KMDs grønt hefte).

Indekser for utgiftsbehov i tjenesteområder i Løten kommune og sammenlignbare kommuner/grupper i 2019.

Landsgjennomsnittet er 100 prosent. Kilde: KOSTRA/Framsikt

Utgiftsbehovet for kommunene vises i figuren over. Løten kommunes totale utgiftsbehov er beregnet til 101,0 prosent av landsgjennomsnittet i 2019. Det er noe høyere enn snittet for KOSTRA-gruppe 7 (98,3 prosent) og også noe høyere enn utgiftsbehovet i Sør-Odal (97,5 prosent), Stange (100,1 prosent), Enebakk (92,7 prosent) og på nivå med landet utenom Oslo (101,1 prosent).

Løten kommune har høyere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet for tjenesteområdene pleie- og omsorg (113,1 prosent), kommunehelse (104,2 prosent) og administrasjon, styring og fellesutgifter (102,0 prosent). Sammenlignet med landsgjennomsnittet har kommunen lavest utgiftsbehov til barnehagetjenester (87,4 prosent av landsgjennomsnittet). Også utgiftsbehovet til grunnskole (94,0 prosent) og sosiale tjenester (91,0 prosent) er en del lavere enn landsgjennomsnittet.

Løten kommunes behovsprofil skiller seg noe fra gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. KOSTRA-gruppe 7s behov til pleie og omsorg (90,8 prosent) er mye lavere enn Løten kommunes behov.

Samtidig er utgiftsbehovet til grunnskole (108,4 prosent) og barnehager (104,4 prosent) betraktelig høyere i KOSTRA-gruppe 7 enn i Løten kommune.

Som Løten har Sør-Odal (114,7 prosent) og Stange kommuner (108,7 prosent) høyt utgiftsbehov til pleie og omsorg. Som Løten har de også lavere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet til grunnskole og barnehage. Sør-Odal skiller seg ut med lavt behov også til barnevern (80,8 prosent). Motsatt har Enebakk kommune høyt utgiftsbehov til grunnskole (116,4 prosent) og relativt lav til pleie og omsorg (82,2 prosent).

3.3 TEORETISK INNSPARINGSPOTENSIAL SETT OPP MOT SAMMENLIGNBARE KOMMUNER OG GRUPPER

Når vi korrigerer for kommunenes utgiftsbehov, er det mulig å beregne hvor mye kommunen teoretisk kan spare dersom de driver med samme utgiftsnivå som sammenlignbare kommuner. Dette betegnes som kommunens «innsparingsmulighet» sett opp mot sammenlignbare kommuner.

	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Pleie og omsorg	-4,1	-31,9	7,8	-19,9	-26,6
Grunnskole	0,8	-4,8	13,0	7,6	3,3
Barnehage	-1,2	3,0	9,2	4,4	2,4
Adm, styring og fellesutgifter	-5,7	4,4	4,6	5,4	1,9
Sosiale tjenester	7,1	4,1	9,4	5,7	3,3
Kommunehelse	6,0	-1,5	-0,5	3,1	1,6
Barnevern	4,7	8,7	7,7	8,1	8,1
Kultur og idrett	3,0	0,2	2,5	-1,4	-6,2
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	0,3	0,3	0,4	0,0	-1,5
Andre områder	-8,5	1,6	-8,4	-7,3	-8,9
Brann og ulykkesvern	-1,1	1,6	-0,5	-0,6	-2,2
Kommunale boliger	-6,4	-0,8	-5,2	-6,2	-5,8
Samferdsel	0,5	0,3	-3,1	-1,3	-2,4
Næringsforv. og konsesjonskraft	-1,4	-0,2	0,5	0,7	2,4
Kirke	-0,1	0,7	-0,2	0,1	-0,8
Totalt	2,4	-15,9	45,7	5,8	-22,6

Beregnet innsparingsmulighet i kommunale tjenesteområder i Løten kommune. Kilde: Framsikt.

Tabellen over viser de teoretiske innsparingsmulighetene Løten kommune har i 2019, sammenlignet med Sør-Odal, Stange, Enebakk, gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo, fordelt på ulike tjenesteområder. Tabellen viser mer- eller mindreforbruk som Løten har sammenlignet med de andre kommunene. Beregningene er korrigert for kommunenes utgiftsbehov. Et positivt tall innebærer at Løten kommunes ressursbruk i 2019 er høyere enn de vi sammenligner med. Innsparingsmulighetene er beregnet ved å analysere hvor mye Løten kommune kan spare ved å drifte tjenestene med samme lave kostnadsnivå som de andre kommunene. Samlede behovskorrigerede netto driftsutgifter i Løten kommune var 5,8 millioner kroner høyere enn snittet for KOSTRA-gruppe 7 og 22,6 millioner kroner lavere enn gjennomsnittet for landet uten Oslo. Sammenlignet med Sør-Odal har Løten kommune et totalt beregnet teoretisk innsparingspotensial på 2,4 millioner kroner. Sammenlignet med Stange er Løtens behovskorrigerede netto driftsutgifter er 15,6 millioner kroner lavere. Enebakk kommune ser ut til å drive veldig effektivt sammenlignet med de andre. Teoretisk innsparingspotensial for Løten kommune sammenlignet med Enebakk er 45,7 millioner kroner.

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 har Løten kommune lave behovskorrigerede utgifter til pleie og omsorg, disse er beregnet til hele 19,9 millioner kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Også til kommunale boliger har Løten lave behovskorrigerede utgifter sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7. At kommunen har høyere totale behovskorrigerede utgifter enn KOSTRA-gruppen skyldes høyere behovskorrigerede utgifter til alle de resterende relativt store tjenesteområdene: grunnskole (7,6 millioner kroner), barnehage (4,4 millioner kroner), administrasjon, styring og fellesutgifter (5,4 millioner kroner), sosiale tjenester (5,7 millioner kroner), kommunehelse og (3,1 millioner kroner) og barnevern (8,1 millioner kroner).

Løten kommunes lave ressursbruk sammenlignet med landet utenom Oslo skyldes også de lave behovskorrigerede utgiftene til pleie og omsorg. Løten kommunes behovskorrigerede utgifter til pleie og omsorg er 26,6 millioner kroner lavere enn i landet uten Oslo. Sammenlignet med landet uten Oslo har Løten lave utgifter til kultur og idrett kommunale boliger. De behovskorrigerede utgiftene er imidlertid høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo for blant annet grunnskole (3,3 millioner kroner), barnehage (2,4 millioner kroner), sosiale tjenester (3,3 millioner kroner) og barnevern (8,1 millioner kroner).

Med unntak av Enebakk har Løten lavere behovskorrigerede driftsutgifter til pleie og omsorg enn samtlige av de andre kommunene i tabellen. På motsatt side er de behovskorrigerede utgiftene høyere for sosiale tjenester og barnevern enn i kommunene vi sammenligner med.

4 HOVEDTALL DRIFT

Et godt driftsresultat, høye driftsreserver og lav netto lånegjeld er viktig for en sunn kommuneøkonomi. En kommune har sunn økonomi dersom den har et overskudd på 1,75 prosent,³ reserver på 10 prosent og netto lånegjeld på 75 prosent.⁴

I Løten kommune var netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene i 2019 på 3,7 prosent. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter var på 72,6 prosent og disposisjonsfondet på 26,1 prosent (se tabeller i de påfølgende avsnittene).

Løten kommunes netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter var 3,7 prosent i 2019. Gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 var 1,4 prosent, mens gjennomsnittet i landet uten Oslo var 1,5 prosent. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter på 72,6 prosent, er betraktelig lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 på 100,3 prosent og i landet uten Oslo på 91,2 prosent. Løten kommunes reserver, målt som disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter, var på hele 26,0 prosent i 2019 og er en god del høyere enn både gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 (11,1 prosent) og landet uten Oslo (11,0 prosent). Oppsummert tilsier driftsresultat, lånegjeld og høye driftsreserver at Løtens kommuneøkonomi i 2019 var sunn.

Ser vi på kommunene vi sammenligner Løten kommune med, har disse lavere reserver og høyere netto lånegjeld. Sør-Odal og Enebakk har høy netto lånegjeld, på henholdsvis 107,1 prosent og 123,1 prosent i 2019. Alle kommunenes reserver var over anbefalte 10 prosent. Driftsresultat i Sør-Odal var 3,2 prosent i 2019, i Stange var det 0,9, prosent og i Enebakk kommune var det 2,9 prosent.

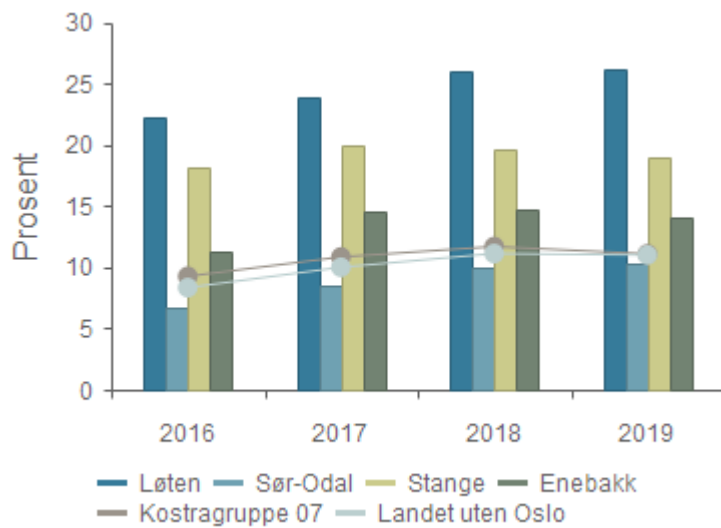
4.1 DISPOSISJONSFOND I PROSENT AV BRUTTO DRIFTINTEKTER

Disposisjonsfondet er fri egenkapital som kan brukes for å dekke underskudd eller være egenkapital til investeringer, og sier noe om hvor stor økonomisk buffer kommunen har for sin løpende drift. Som nevnt bør disposisjonsfondet utgjøre 10 prosent av årlige brutto driftsinntekter.

---

³ Anbefalt av Teknisk Beregningsutvalg (TBU).

⁴ Enkelte fylkesmenn har gitt uttrykk for at langsiktig gjeld ikke bør overstige 50-60 prosent av driftsinntektene. Her vil gjeldens sammensetning spille inn; blant annet hvor stor andel av gjelden som er (helt/delvis) selvfinansierende (selvkostområdene).

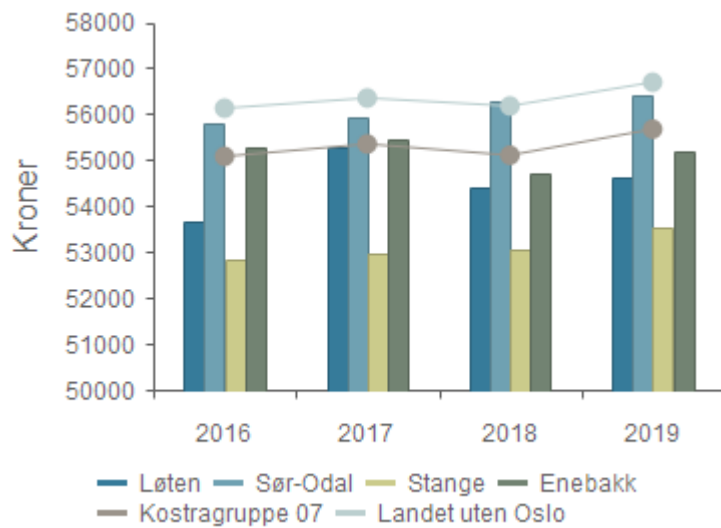
	2016	2017	2018	2019
Løten	22,2 %	23,9 %	26,0 %	26,1 %
Sør-Odal	6,7 %	8,5 %	10,0 %	10,4 %
Stange	18,1 %	20,0 %	19,6 %	18,9 %
Enebakk	11,3 %	14,5 %	14,7 %	14,1 %
Kostragruppe 07	9,3 %	10,8 %	11,7 %	11,1 %
Landet uten Oslo	8,3 %	10,0 %	11,1 %	11,0 %

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter presenteres i figur og tabell over. Løten kommunes disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter var 26,1 prosent i 2019. Det er 15 prosentpoeng over gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og langt over anbefalt minimumsnivå. Gjennomsnittet i landet uten Oslo var 11,0 prosent.

Av sammenligningskommunene har Sør-Odal (10,4 prosent) det laveste disposisjonsfondet i prosent av brutto driftsinntekter, dette er likevel over anbefalt minimumsnivå.

4.2 FRIE INNTEKTER I KRONER PER INNBYGGER

Frie inntekter er skatt og rammetilskudd og bør korrigeres for utgiftsbehov og justeres for inflasjon før sammenligning

	2016	2017	2018	2019
Løten	53 680	55 256	54 407	54 621
Sør-Odal	55 797	55 944	56 264	56 405
Stange	52 815	52 968	53 054	53 551
Enebakk	55 297	55 442	54 719	55 203
Kostragruppe 07	55 076	55 346	55 102	55 669
Landet uten Oslo	56 125	56 346	56 174	56 689

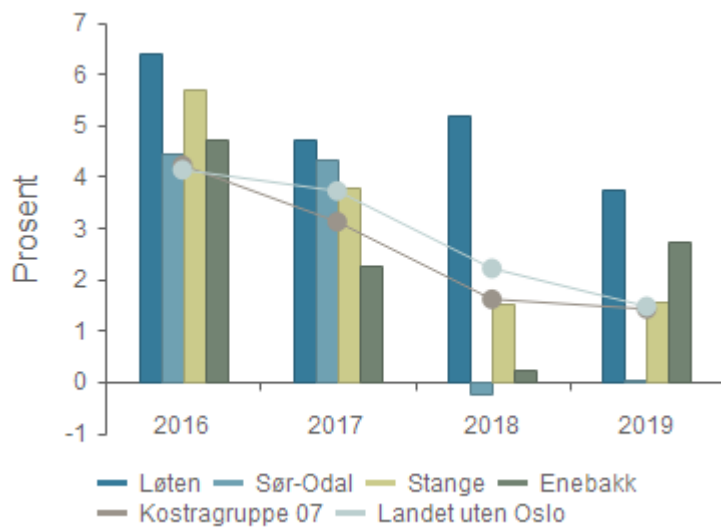
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Frie inntekter i kroner per innbygger presenteres i figur og tabell over. Justert for utgiftsbehov fikk Løten kommune 54 621 kroner per innbygger i frie inntekter i 2019. Det er om lag 2 000 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og om lag 1 000 kroner lavere enn snittet i landet uten Oslo. Løten kommune har nest lavest frie inntekter av alle enkeltkommunene som inngår i denne analysen.

4.3 NETTO DRIFTSRESULTAT I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER

Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler at netto driftsresultat bør ligge på minimum 1,75 prosent over tid for at kommune skal ha en sunn kommuneøkonomi.

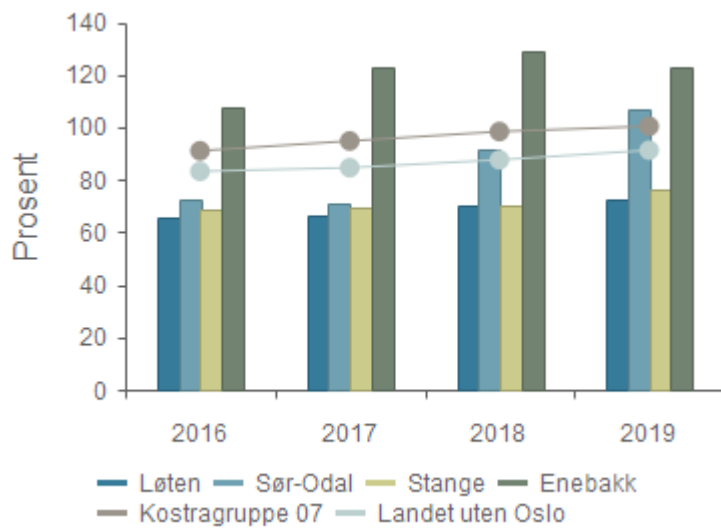
	2016	2017	2018	2019
Løten	6,4 %	4,7 %	5,2 %	3,7 %
Sør-Odal	4,4 %	4,3 %	-0,3 %	0,0 %
Stange	5,7 %	3,8 %	1,5 %	1,5 %
Enebakk	4,7 %	2,3 %	0,2 %	2,7 %
Kostragruppe 07	4,2 %	3,1 %	1,6 %	1,4 %
Landet uten Oslo	4,1 %	3,7 %	2,2 %	1,5 %

Som tabell og graf over viser var netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter i Løten kommune 3,7 prosent i 2019. Dette er over anbefalt nivå og hele 2,3 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Løten kommunes netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter har vært høyere enn anbefalt nivå i alle årene i perioden 2016-2019. For gjennomsnittet av kommunene i KOSTRA-gruppe 7 har resultatet vært over anbefalt nivå i perioden 2016-2017, men har vært noen prosentpoeng lavere enn anbefalt nivå de siste to årene.

Felles for Løten, gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo og kommunene vi sammenligner med er at driftsresultatet har sunket i hele perioden.

4.4 NETTO LÅNEGJELD I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINTEKTER

Netto lånegjeld er langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. Netto lånegjeld bør holdes under kontroll for å unngå for stor renterisiko, spesielt i tider med lave renter. Netto lånegjeld bør helst være under 75 prosent av årlige driftsinntekter.

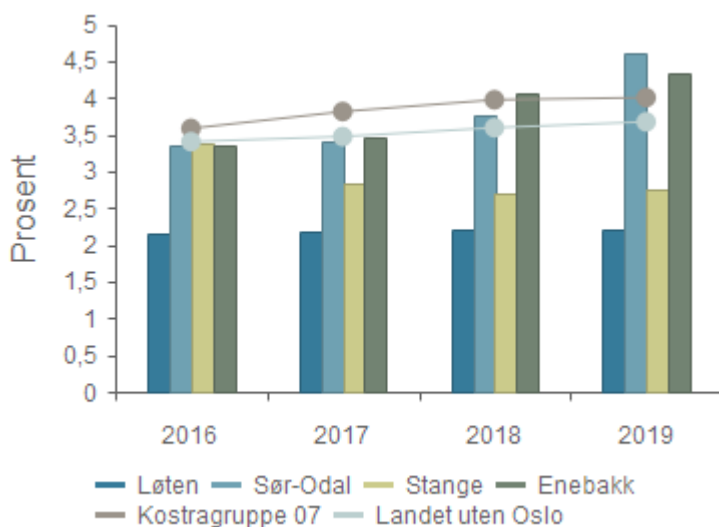

	2016	2017	2018	2019
Løten	65,8 %	66,6 %	70,3 %	72,6 %
Sør-Odal	72,5 %	71,0 %	91,5 %	107,1 %
Stange	68,8 %	69,2 %	70,2 %	76,2 %
Enebakk	107,8 %	122,9 %	129,1 %	123,2 %
Kostragruppe 07	91,0 %	94,7 %	98,3 %	100,3 %
Landet uten Oslo	83,1 %	84,5 %	87,5 %	91,2 %

Tabell og figur over viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Løtens netto lånegjeld har økt i perioden 2016-2019, men er fortsatt lavere enn anbefalt maksimumsnivå på 75 prosent. Løtens lånegjeld er lavere enn alle vi sammenligner med. Kommunene i KOSTRA-gruppe 7 har i gjennomsnitt svært høy netto lånegjeld på 100,3 prosent og har hatt netto lånegjeld godt over anbefalt nivå i hele perioden.

4.5 NETTO FINANS OG AVDRAG I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER

Et vedvarende høyt investeringsnivå som i hovedsak er finansiert av lån, vil binde opp en stor andel av driftsbudsjettet til dekning av renter og avdrag. Da blir det tilsvarende færre midler til løpende drift og egenfinansiering av investeringer.

	2016	2017	2018	2019
Løten	2,2 %	2,2 %	2,2 %	2,2 %
Sør-Odal	3,4 %	3,4 %	3,8 %	4,6 %
Stange	3,4 %	2,8 %	2,7 %	2,7 %
Enebakk	3,3 %	3,5 %	4,1 %	4,3 %
Kostragruppe 07	3,6 %	3,8 %	4,0 %	4,0 %
Landet uten Oslo	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,7 %

Figur og tabell over viser netto finans og netto avdrag i prosent av brutto driftsinntekter, hvor stor andel av driftsinntektene som er bundet opp til tilbakebetaling av lån, inkludert netto tap/gevinst på finansielle instrumenter. Rente- og avgiftsbelastningen vil avhenge av valgt finansieringsstrategi, for eksempel av andel fremmedkapital, nedbetalingstiden og lignende. Det tas her kun hensyn til transaksjoner i driftsregnskapet, noe som innebærer at ekstraordinære avdrag og nedbetaling av lån ikke fremkommer fordi dette føres i investeringsregnskapet.

Av tabellen ser vi at netto finans og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter var 2,2 prosent i Løten kommune i 2019. Det var 1,8 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og 1,6 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo. Videre ser vi at Løten kommune bruker lavest andel av brutto driftsinntekter til betjening av renter og avdrag av de vi sammenligner med.

5 GRUNNSKOLE

Grunnskole er et omfattende tjenesteområdet og omfatter KOSTRA-funksjonene 202 undervisning, 213 Voksenopplæring (VO), 215 SFO, 222 skolelokaler og 223 skoleskys. Behovet er vurdert som 94,0 prosent av landsgjennomsnittet, hovedsakelig som følge av relativt sett få innbyggere i skolealder.

Netto driftsutgifter ført på grunnskolefunksjonene i Løten kommune utgjorde om lag 103 millioner kroner i 2019. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 bruker Løten kommuner mer ressurser til grunnskole enn behovet skulle tilsi. Dersom vi sammenligner Løten med KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer behovsjustert utgiftsdifferanse med antall innbyggere, får vi et teoretisk beregnet innsparingspotensial på totalt 7,6 millioner kroner. Av kommunene vi sammenligner med, har Stange kommune relativt sett høye utgifter enn Løten, mens Sør-Odal og Enebakk har lave utgifter til grunnskole.

Sett opp mot sammenligningskommunene og gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo har Løten kommune lave gruppestørrelser, få elever per skole, en høy andel barn i SFO og en høy andel timer spesialundervisning sett opp mot totale undervisningstimer.

5.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

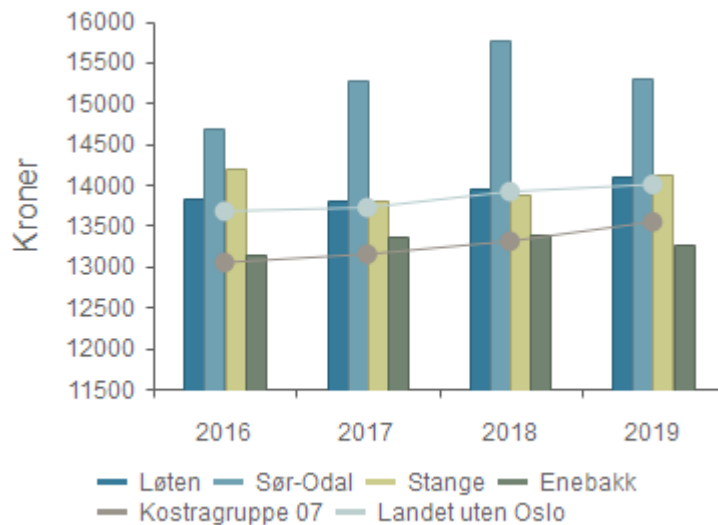
	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 6-15 år (92%)	92,9 %	85,0 %	93,8 %	118,8 %	110,3 %	102,1 %
Indeks basiskriteriet (2%)	125,3 %	133,5 %	46,1 %	87,5 %	73,2 %	114,4 %
Indeks reiseavst. innen sone (2%)	98,3 %	159,4 %	99,2 %	82,5 %	77,4 %	107,8 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (2%)	97,8 %	193,2 %	94,1 %	74,8 %	95,5 %	108,3 %
Indeks innv. 6-15 år (3%)	105,0 %	76,5 %	84,8 %	103,1 %	94,2 %	100,2 %
Utgiftsbehov - Grunnskole (sum)	94,0 %	88,9 %	92,9 %	116,4 %	108,4 %	102,4 %

Tabellen over viser kommunenes, KOSTRA-gruppens og landet uten Oslo sitt utgiftsbehov til grunnskole, fordelt på ulike delindekser. Løten kommunes utgiftsbehov for tjenesteområdet grunnskole, per innbygger, er beregnet til 94,0 prosent av landsgjennomsnittet. Også Sør-Odal og Stange kommunes utgiftsbehov er en god del lavere enn landsgjennomsnittet. Gjennomsnittet for kommunene i KOSTRA-gruppe 7 er en god del høyere enn landsgjennomsnittet, på 108,4 prosent.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Løten færre barn i grunnskolealder enn snittet i landet (92,9 prosent). Det samme gjelder Sør-Odal og Stange kommuner. Dette er indeksen som har mest å si for beregningen av kommunens behovsnivå, hele 92 prosent av den totale indeksen avhenger av innbyggerne i grunnskolealder.

Indeks basiskriteriet ligger godt over landsgjennomsnittet i både Løten (125,3 prosent) og Sør-Odal (133,5 prosent). Indeks for reiseavstand innen sone og reiseavstand til nabokrets ligger noe høyere i Løten enn for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen, men en god del lavere enn for gjennomsnittet i landet. I Sør-Odal er reiseavstandene større. Når det gjelder indeks for innvandrerbefolkning i aldersgruppen 6-15 år har Løten høyest indeks av de vi sammenligner med, Løtens indeks er på 105,0 prosent av landsgjennomsnittet, en god del høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 på 94,2 prosent.

5.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL GRUNNSKOLESEKTOREN

	2016	2017	2018	2019
Løten	13 824,3	13 816,1	13 949,1	14 095,5
Sør-Odal	14 700,1	15 266,8	15 760,0	15 307,1
Stange	14 207,6	13 803,6	13 875,3	14 131,3
Enebakk	13 131,8	13 365,5	13 394,4	13 261,1
Kostragruppe 07	13 044,1	13 146,0	13 304,8	13 541,3
Landet uten Oslo	13 672,0	13 716,8	13 912,4	13 999,4

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Graf og tabell over viser at Løten kommune i 2019 hadde netto driftsutgifter, målt per innbygger på 14 906 kroner til alle funksjonene som inngår i grunnskolesektoren. Det er lavere enn både Sør-Odal og Stange kommune (kun marginalt lavere enn Stange), men om lag 500 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7.

Over fireårsperioden har Løten hatt et lavere utgiftsnivå enn Sør-Odal og Enebakk, om lag på nivå med Stange kommune de fleste år. I hele perioden har kommunen hatt høyere utgift per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo. I faste priser har kommunens utgifter økt med om lag 270 kroner per innbygger siden 2016.

5.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 202 GRUNNSKOLE

	2016	2017	2018	2019
Løten	12 235	12 172	12 379	12 574
Sør-Odal	11 674	11 731	12 398	12 160
Stange	12 338	11 949	12 118	12 353
Enebakk	10 671	10 911	10 648	10 319
Kostragruppe 07	10 933	10 970	11 099	11 194
Landet uten Oslo	11 309	11 314	11 470	11 538

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Funksjon 202 grunnskole inneholder hovedsakelig undervisning, herunder blant annet lønn til lærere og ansatte. Dette er funksjonen under grunnskoletjenesten hvor Løten kommune har høyest utgifter.

Tabellen over viser kommunenes netto driftsutgift per innbygger til funksjon 202 grunnskole, justert for utgiftsbehov. Utgiftsnivået i Løten kommune var 12 574 kroner per innbygger i 2019, om lag 1 400 kroner høyere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7. Kommunen har noe høyere utgifter per innbygger enn alle vi sammenligner med.

Dersom vi sammenligner Løten med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer behovsjustert utgiftsdifferanse med antall innbyggere, får vi et teoretisk beregnet innsparingspotensial på 9,9 millioner kroner.

Løten kommunes utgifter knyttet til funksjon 202 grunnskole har økt i fireårsperioden, fra 12 235 kroner per innbygger i 2016.

5.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 213 VOKSENOPPLÆRING

Kommunen er pålagt å gi grunnskole for voksne som ikke har fått tilstrekkelig undervisning i barndommen. Den viktigste oppgaven i de fleste kommuner er å undervise flyktninger og innvandrere i norsk. Dette føres på funksjon 213 voksenopplæring.

	2016	2017	2018	2019
Løten	256	229	240	212
Sør-Odal	196	52	244	-291
Stange	358	492	485	378
Enebakk	163	-19	63	42
Kostragruppe 07	139	114	191	235
Landet uten Oslo	224	269	330	359

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovsjusterte netto driftsutgifter på funksjon 213 per innbygger. Løten kommunes netto driftsutgifter i 2019 var 212 kroner per innbygger. Av tabellen ser vi at det var store variasjoner i kostnader til voksenopplæring i de ulike kommunene.

Løten brukte i 2019 litt mindre på voksenopplæring enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom vi sammenligner med KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer behovsjustert utgiftsdifferanse med antall innbyggere, utgjør forskjellen om lag 0,2 millioner kroner.

5.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 215 SKOLEFRITIDSTILBUD

	2016	2017	2018	2019
Løten	66	59	107	-2
Sør-Odal	561	497	563	556
Stange	182	177	277	259
Enebakk	270	317	231	224
Kostragruppe 07	179	182	190	186
Landet uten Oslo	192	201	225	228

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 215 skolefritidstilbud. Korrigert for behov var netto driftsutgift per innbygger til skolefritidstilbud i Løten negative 2 i 2019. SFO finansieres blant annet av foreldrebetaling. Vi stiller likevel spørsmål til om dette er riktig, eller om det kan være en feilrapportering for Løten i 2019 for denne funksjonen.

Til sammenligning var gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 netto utgifter på 186 kroner per innbygger i 2019. Sør-Odals utgift per innbygger var hele 556 kroner.

5.6 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 222 SKOLELOKALER

	2016	2017	2018	2019
Løten	2 088	2 054	2 070	2 024
Sør-Odal	1 988	2 521	2 434	2 032
Stange	2 562	2 454	2 430	2 345
Enebakk	1 733	1 692	2 103	2 363
Kostragruppe 07	2 150	2 232	2 245	2 220
Landet uten Oslo	2 247	2 266	2 334	2 340

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser kommunenes netto driftsutgifter per innbygger ført til skolelokaler, korrigert for utgiftsbehov. I 2019 var disse utgiftene 2 024 kroner per innbygger i Løten kommune. Det er om lag 200 kroner lavere enn snittet i KOSTRA-gruppe 7 og cirka 300 kroner lavere enn landet uten Oslo. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løten kommunes utgiftsbehov utgjør forskjellen med KOSTRA-gruppe 7 om lag 1,5 millioner kroner.

Fra 2016 har Løtens netto driftsutgifter til funksjon 222 per innbygger målt i faste priser blitt redusert med 64 kroner. Til sammenligning har de inflasjonsjusterte utgiftene i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo, økt noe i samme periode.

5.7 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 223 SKOLESKYSS

	2016	2017	2018	2019
Løten	340	343	310	390
Sør-Odal	491	516	436	628
Stange	534	535	451	525
Enebakk	506	511	503	444
Kostragruppe 07	311	308	303	301
Landet uten Oslo	286	289	282	276

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter ført på funksjon 223 skoleskyss. Løten kommune hadde i 2019 et utgiftsnivå noe høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo, men lavere enn de andre kommunene vi sammenligner med.

I faste priser har Løten kommunes utgifter til skoleskyss per innbygger økt med til sammen 50 kroner fra 2016 til 2019.

5.8 ANDEL LÆRERE MED UNIVERSITETS- ELLER HØYSKOLEUTDANNING

De ansattes utdannelse er en kostnadsdrivende faktor i grunnskolen, da lærere med faglig og pedagogisk utdanning fra universitet eller høyskole har høyere lønnsutbetalinger. Figuren nedenfor gir en oversikt over andel lærere med universitets-/høyskoleutdanning. Inkludert er både lærere med lærerutdannelse, og lærere med og uten øvrig pedagogisk utdanning.

	2016	2017	2018	2019
Løten			88,8 %	
Sør-Odal	85,7 %	84,2 %	80,0 %	
Stange	89,7 %	89,9 %	80,6 %	
Enebakk	72,8 %	72,6 %	65,3 %	
Kostragruppe 07	83,5 %	83,5 %	74,4 %	
Landet uten Oslo	86,8 %	86,8 %	77,6 %	

I tabellen over har vi kun data for Løtens andel lærere med universitets- eller høyskoleutdanning i 2018. Da var imidlertid andelen høyere enn alle vi sammenligner kommunen med.

5.9 ELEVER PER KOMMUNAL GRUNNSKOLE

	2016	2017	2018	2019
Løten	156	157	158	163
Sør-Odal	132	130	134	800
Stange	170	171	162	164
Enebakk	245	252	257	312
Kostragruppe 07	252	254	257	265
Landet uten Oslo	221	223	225	228

Tabellen over viser elever per kommunale grunnskole. Løten kommune har et lavere gjennomsnittlig elevtall enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, landet uten Oslo og de andre kommunene vi sammenligner med (Sør-Odal skiller seg ut med svært høyt antall elever per skole i 2019, dette skyldes en nyoppstartet stor skole for alle elever i kommunen). Gjennomsnittlig antall elever per kommunal grunnskole har vært stabilt i Løten i perioden fra 2016 til 2019.

5.10 GJENNOMSNIITTLIG GRUPPESTØRRELSE, 1.-10.ÅRSTRINN

	2016	2017	2018	2019
Løten	12,3	12,4	11,8	12,7
Sør-Odal	12,2	12,8	12,4	14,1
Stange	13,4	13,4	13,0	12,9
Enebakk	15,9	16,3	15,2	15,3
Kostragruppe 07	14,3	14,2	14,0	13,6
Landet uten Oslo	13,4	13,2	13,1	12,9

Tabellen over viser gjennomsnittlig gruppestørrelse 1. -10. trinn i kommunene. Gruppestørrelse er et viktig uttrykk for produktivitet i grunnskolen. Tabellen over viser indikatoren gjennomsnittlig gruppestørrelse ved kommunens grunnskoler beregnet som antall elevtimer delt på antall lærertimer fra 2016 til 2019. I Løten kommune var dette 12,7 elever i 2019. Dette var lavere enn KOSTRA-gruppe 7 (13,6 elever), landet uten Oslo (12,9 elever) og også lavere enn de andre kommunene vi sammenligner med.

Løten kommunes gjennomsnittlige gruppestørrelse har økt fra 2016 til 2019. Lærernormen, med krav til maks gruppestørrelse, er innført i perioden.

5.11 ANDEL INNBYGGERE 6-9 ÅR I KOMMUNAL SFO

	2016	2017	2018	2019
Løten	69,1 %	66,1 %	65,6 %	67,3 %
Sør-Odal	60,4 %	57,6 %	61,9 %	60,9 %
Stange	57,4 %	55,3 %	54,0 %	54,8 %
Enebakk	47,1 %	44,9 %	51,6 %	50,4 %
Kostragruppe 07	59,4 %	57,4 %	57,1 %	57,1 %
Landet uten Oslo	57,8 %	57,0 %	56,2 %	56,0 %

Tabellen over viser forholdet mellom antall elever i kommunal SFO og antall innbyggere 6-9 år i kommunen. Løten kommune hadde i 2019 en andel på 67,3 prosent av innbyggere 6-9 år i kommunal SFO. Dette var klart høyest i sammenligningsutvalget. Andelen elever i SFO i Løten kommune (og de vi sammenligner med) har vært relativt stabil de siste 4 årene.

5.12 ANDEL TIMER SPESIALUNDERVISNING AV ANTALL LÆRERTIMER TOTALT

	2016	2017	2018	2019
Løten	15,3 %	0,0 %	18,8 %	18,7 %
Sør-Odal	14,7 %	0,0 %	24,1 %	15,5 %
Stange	13,5 %	0,0 %	11,6 %	12,2 %
Enebakk	14,8 %	0,0 %	14,2 %	13,8 %
Kostragruppe 07	16,2 %	0,0 %	17,4 %	17,2 %
Landet uten Oslo	17,5 %	0,0 %	17,7 %	17,5 %

Tabellen over viser andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt. Omfanget av spesialundervisning kan være en kostnadsdriver i grunnskolen.

I Løten var andelen timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt 18,7 prosent i 2019, noe høyere enn snittet for KOSTRA-gruppe 7. Av sammenligningskommunene hadde Stange kommune lavest andel (12,2 prosent). Også Stange og Enebakk kommuner hadde lavere andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt enn Løten kommune, og også lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Andelen har økt i Løten fra 2016 til 2019.

6 BARNEHAGE

Tjenesteområdet barnehage omfatter funksjonene 201 barnehage, 211 styrkingstiltak og 221 førskolelokaler. Målt i netto driftsutgift per innbygger er barnehage det tredje største

tjenesteområdet i Løten kommune, og kommunens netto driftsutgifter til barnehage var om lag 63,3 millioner kroner i 2019.

Løtens utgiftsbehov til tjenesteområdet barnehage er beregnet til 87,4 prosent av landsgjennomsnittet. Hovedårsaken til dette er lavt antall innbyggere i barnehagealder, men også lav indeks for innbyggere med høyere utdanning. Sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo, samt Enebakk og Stange kommuner har Løten et lavt utgiftsbehov. Sør-Odals behov er imidlertid enda lavere.

Dersom vi sammenligner med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 brukte Løten kommune 4,4 millioner kroner mer på barnehage enn det behovet skulle tilsi. Årsaken til dette er høyere kostnader til barnehage (funksjon 201). Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 bruker kommunen mindre på styrket tilbud og lokaler enn det behovet skulle tilsi.

Løten kommune har også høyest enhetskostnad, målt i korrigerede brutto driftsutgifter per korrigerede oppholdstime (korrigert for alder) av de vi sammenligner med. Løten kommune har fem kommunale barnehager og tre private. Fordi driftsutgifter til kommunale barnehager ligger til grunn for tilskudd til de private, innebærer dette at høye utgifter i de kommunale barnehagene slår relativt kraftig ut på kommunens utgifter til tjenesteområdet.

Løtens dekningsgrad, målt som andelen barn 1-5 år i kommunen med barnehageplass, noe lavere enn de kommuner og grupper vi sammenligner med.

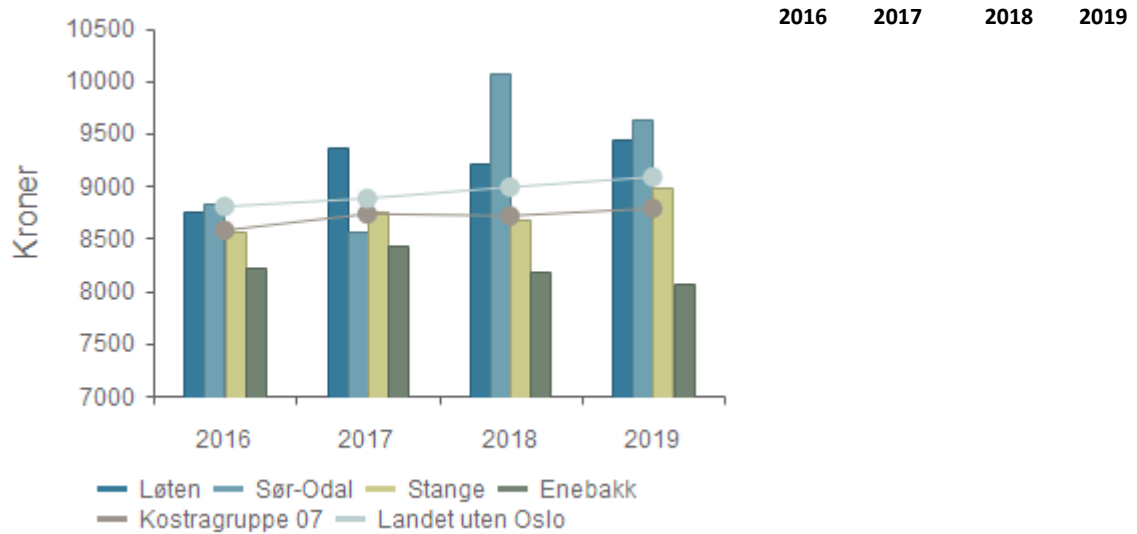
6.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 2-5 år (78%)	91,2 %	78,0 %	101,9 %	106,6 %	107,8 %	99,3 %
Indeks barn 1 år uten kontantstøtte (10%)	80,6 %	74,0 %	91,3 %	90,0 %	102,8 %	97,8 %
Indeks innb. m. høyere utdanning (11%)	67,4 %	60,9 %	85,8 %	67,4 %	82,5 %	92,6 %
Utgiftsbehov - Barnehage (sum)	87,4 %	75,6 %	99,0 %	100,4 %	104,4 %	98,4 %

Tabellen over viser kommunenes utgiftsbehov til barnehage, fordelt på ulike delindekser. Det beregnede utgiftsbehovet for Løten kommune for tjenesteområdet barnehage er relativt lavt (87,4 prosent) relativt til landsgjennomsnittet (100 prosent). Det er spesielt indeks med høyere utdanning at Løten kommune har lavere indeks, men det er også færre innbyggere i alderen 2-5 år og barn under 1 år uten kontantstøtte enn landsgjennomsnittet.

Også gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 har færre med høyere utdanning enn landsgjennomsnittet. Indeksen er likevel høyere enn Løtens indeks. For innbyggere i alderen 2-5 år er KOSTRA-gruppens delindeks over landsgjennomsnittet. Alle kommunene vi sammenligner med har lavere andel innbyggere med høyere utdanning enn landsgjennomsnittet, Sør-Odals indeks er her også lavere enn Løtens. Mens Sør-Odal også har lav indeks for innbyggere 2-5 år ligger Stange og Enebakk kommuner noe over landsgjennomsnittet for denne delindeksen.

6.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET BARNEHAGE

	2016	2017	2018	2019
Løten	8 747	9 356	9 213	9 440
Sør-Odal	8 832	8 570	10 078	9 624
Stange	8 562	8 756	8 687	8 990
Enebakk	8 227	8 426	8 186	8 067
Kostragruppe 07	8 574	8 730	8 712	8 783
Landet uten Oslo	8 800	8 878	8 985	9 081

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Figur og tabell over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til tjenesteområdet barnehage. I Løten kommune var disse utgiftene 9 440 kroner i 2019. Dette var høyere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo. Dersom vi sammenligner Løten med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer behovsjustert utgiftsdifferanse med antall innbyggere, får vi et teoretisk beregnet innsparingspotensial på 4,4millioner kroner.

Sør-Odal har høyere behovsjusterte utgifter til barnehage enn Løten kommune. Stange og Enebakk har imidlertid lavere, Enebakk også en god del lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Med unntak av Enebakk har Løten og alle vi sammenligner med hatt økte utgifter til barnehage i perioden 2016 til 2019, også justert for inflasjon.

6.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 201 BARNEHAGE

	2016	2017	2018	2019
Løten	7 971	8 358	8 171	8 379
Sør-Odal	8 090	7 647	9 183	8 651
Stange	7 632	7 869	7 691	7 957
Enebakk	7 488	7 644	7 653	7 337
Kostragruppe 07	7 484	7 566	7 576	7 612
Landet uten Oslo	7 603	7 641	7 713	7 783

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til funksjon 201 barnehage. I Løten kommune utgjorde dette 8 379 kroner i 2019. Dette var nesten 800 kroner høyere enn snittet for KOSTRA-gruppe 7 og om lag 600 kroner mer enn landet uten Oslo.

Dersom vi sammenligner Løten med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer behovskorrigeret utgiftsdifferanse med antall innbyggere, får vi et teoretisk beregnet innsparingspotensial på 5,1 millioner kroner.

I Løten og i kommunene og gruppene vi sammenligner med har utgiftsnivået i faste priser økt siden 2016. Med unntak av i Sør-Odal har Løten hatt de høyeste utgiftene til barnehage blant de vi sammenligner med i hele perioden.

6.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 211 STYRKET TILBUD TIL FØRSKOLEBARN

	2016	2017	2018	2019
Løten	387	607	639	595
Sør-Odal	113	248	181	249
Stange	588	517	570	596
Enebakk	437	472	240	412
Kostragruppe 07	573	590	615	616
Landet uten Oslo	645	670	695	721

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede driftsutgifter per innbygger til funksjon 211, styrket tilbud til førskolebarn. Løten kommune hadde utgifter på 595 kroner per innbygger i 2019. Dette er under snittet for både KOSTRA-gruppe 7 (616 kroner per innbygger). Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør denne forskjellen henholdsvis om lag 0,1 millioner kroner i forhold til KOSTRA-gruppe 7. Løten har et høyere kostnadsnivå enn Sør-Odal og Enebakk, men på nivå med Stange kommune.

NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 221 BARNEHAGELOKALER OG SKYSS

	2016	2017	2018	2019
Løten	388	391	403	465
Sør-Odal	629	673	714	725
Stange	342	370	425	436
Enebakk	302	310	291	319
Kostragruppe 07	518	574	522	555
Landet uten Oslo	554	567	577	577

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 221, førskolelokaler og skyss, korrigeret for behov og inflasjon. I 2019 utgjorde disse kostnadene 456 kroner per innbygger i Løten. Det er 90 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Av kommunene vi sammenligner med har Stange og Enebakk lavere ressursbruk enn Løten.

I perioden fra 2016 til 2019 har utgiftene i faste priser økt noe i Løten og i de kommuner og grupper vi sammenligner med.

6.5 KORRIGERTE BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 201 BARNEHAGE PER KORRIGERT OPPHOLDSTIME I KOMMUNALE BARNEHAGER

	2016	2017	2018	2019
Løten	62	63	65	67
Sør-Odal	62	58	68	66
Stange	57	58	58	64
Enebakk	53	54	57	65
Kostragruppe 07	55	56	59	61
Landet uten Oslo	58	58	61	63

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen over viser korrigerte brutto driftsutgifter ført på funksjon 201, barnehage per korrigert oppholdstime i kommunale barnehager. Enhetskostnader i barnehagesektoren kan måles i korrigerte brutto driftsutgifter per korrigerte oppholdstime (korrigert for alder). Tilskudd til private barnehager beregnes basert på kommuneregnskap to år tidligere. Dette innebærer at høye enhetskostnader i kommunale barnehager slår direkte ut i høye satser for tilskudd til private barnehager to år senere.

De korrigerte brutto driftsutgiftene per korrigerte oppholdstime i kommunale barnehager var 67 kroner i Løten kommune i 2019. Det er 6 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og 4 kroner mer enn landet uten Oslo. Nivået er også noe høyere enn kommunene vi sammenligner med. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo har utgiftene har vært høyere i Løten i perioden 2016 til 2019.

Løten kommune har fem kommunale barnehager og tre private. Fordi driftsutgifter til kommunale barnehager ligger til grunn for tilskudd til de private, innebærer dette at høye utgifter i de kommunale barnehagene slår relativt kraftig ut på kommunens utgifter til tjenesteområdet.

6.6 KORRIGERTE OPPHOLDSTIMER PER ÅRSVERK TIL BASISVIRKSOMHET, KOMMUNALE BARNEHAGER

	2016	2017	2018	2019
Løten	12 585	12 580	11 868	12 292
Sør-Odal	12 394	12 338	11 592	12 502
Stange	13 701	13 711	12 623	12 221
Enebakk	13 511	13 598	12 960	11 556
Kostragruppe 07	13 089	13 193	12 724	12 444
Landet uten Oslo	12 792	12 818	12 339	12 170

Tabellen over viser korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet. Korrigerte oppholdstimer per ordinært årsverk i barnehagen er et måltall for bemanningsfaktor i barnehagene. I beregningen er oppholdstimer i kommunale barnehager korrigert for alder og oppholdstidskategorier.

I kommunale barnehager i Løten kommune var det i gjennomsnitt 12 292 korrigerte oppholdstimer per årsverk i 2019. Det er lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, men høyere enn i landet uten Oslo.

Fra 2016 har antall korrigererte oppholdstimer per årsverk i Løten kommune sunket (med unntak av en oppgang fra 2018 til 2019, men i sum en nedgang på om lag 300 timer). Også de vi sammenligner med har nedgang i oppholdstimer per årsverk i perioden.

6.7 ANDEL BARN 1-2 ÅR MED BARNEHAGEPLASS I FORHOLD TIL INNBYGGERE 1-2 ÅR

	2016	2017	2018	2019
Løten	73,7 %	75,8 %	75,5 %	76,7 %
Sør-Odal	85,2 %	88,4 %	84,8 %	87,7 %
Stange	84,7 %	83,3 %	86,9 %	86,7 %
Enebakk	79,5 %	82,0 %	81,4 %	77,9 %
Kostragruppe 07	81,9 %	82,8 %	83,2 %	83,8 %
Landet uten Oslo	82,6 %	83,0 %	83,9 %	84,6 %

Tabellen over viser andel barn 1-2 år i kommunen med barnehageplass, i forhold til innbyggere 1-2 år. Dette inkluderer barn med plass i kommunale, fylkeskommunale, statlige og private barnehager med statstilskudd. Barn i denne aldersgruppen regnes å være mer kostnadskrevende enn barn 3-5 år, blant annet grunnet høyere krav til bemanning.

Vi ser av tabellen at Løten kommune har en relativt lav barnehagedekning for barn 1-2 år, sammenlignet med utvalget. Kommunen har ligget lavere enn gjennomsnittet til KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo, hvert år siden 2016.

6.8 ANDEL BARN 1-5 ÅR MED BARNEHAGEPLASS

	2016	2017	2018	2019
Løten	80,8 %	85,0 %	85,2 %	85,3 %
Sør-Odal	92,1 %	93,7 %	91,4 %	92,7 %
Stange	94,8 %	92,9 %	94,2 %	95,1 %
Enebakk	89,5 %	92,6 %	91,1 %	87,5 %
Kostragruppe 07	90,9 %	91,5 %	91,9 %	91,8 %
Landet uten Oslo	91,5 %	91,8 %	92,1 %	92,4 %

Tabellen over viser dekningsgrad i barnehager, mål som andelen barn 1-5 år med barnehageplass i kommunene. Av tabellen over ser vi at 85,3 prosent av barn mellom 1 og 5 år har barnehageplass i Løtenkommune i 2019. Dette er noe lavere enn dekningsgrad i KOSTRA-gruppe 7 (91,8 prosent). samt landet uten Oslo (92,4 prosent).

I hele sammenligningsutvalget har dekningsgrad være relativt stabil i hele fireårsperioden. Løten hadde en økning fra 80,8 prosent til 85,0 prosent fra 2016 til 2017.

6.9 ANDEL BARN I KOMMUNALE BARNEHAGER I FORHOLD TIL ALLE BARN I BARNEHAGE

	2016	2017	2018	2019
Løten	44,8 %	44,5 %	45,8 %	47,3 %

	2016	2017	2018	2019
Sør-Odal	61,0 %	60,4 %	59,0 %	57,6 %
Stange	43,6 %	42,8 %	47,3 %	45,2 %
Enebakk	35,0 %	33,9 %	32,6 %	30,8 %
Kostragruppe 07	54,8 %	53,9 %	53,3 %	53,3 %
Landet uten Oslo	50,3 %	50,0 %	49,9 %	49,9 %

Tabellen over viser andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage. Løten kommune hadde 47,3 prosent av barnehagebarn i kommunale barnehager i 2019. Dette var noe lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 (53,3 prosent) og landet uten Oslo (49,9 prosent).

For hele sammenligningsutvalget har andelen barn i kommunale barnehager vært relativt stabil i hele fireårsperioden.

6.10 ANDEL BARN SOM FÅR EKSTRA RESSURSER TIL STYRKET TILBUD TIL FØRSKOLEBARN, I FORHOLD TIL ALLE BARN I BARNEHAGE

	Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i b	Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser,
Løten	16,0 %	78 275
Sør-Odal	14,8 %	31 681
Stange	17,0 %	68 200
Enebakk	21,1 %	39 638
Kostragruppe 07	18,8 %	67 563
Landet uten Oslo	20,6 %	72 888

Tabellen over viser andel barn som får ekstra ressurser i forbindelse med styrket tilbud til førskolebarn, og brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser. Flere mottakere av styrket tilbud øker ressursbruk og kostnader i kommunene. Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage, var 16,0 prosent i Løten kommune i 2019. Dette er lavere enn snittet for KOSTRA-gruppe 7 (18,8 prosent) og landet uten Oslo (20,6 prosent).

Samtidig ser vi at Løten har høyere brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn, per barn som får ekstra ressurser, sammenlignet med samtlige kommuner og grupper i tabellen over. Sør-Odal og Enebakk kommuner har lave gjennomsnittlige utgifter.

7 BARNEVERN

Barnevern omfatter funksjonene 244 barnevernstjeneste (saksbehandlingen), 251 barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet og 252 barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet. Totalt var netto driftsutgifter til barnevern i Løten om lag 22,5 millioner kroner i 2019.

Utgiftsbehovet for barnevern per innbygger er beregnet til å være 99,9 prosent av landsgjennomsnittet. Løten har færre barn enn landsgjennomsnittet, men flere barn med enslig forsørger og lav inntekt enn landsgjennomsnittet trekker opp, slik at utgiftsbehovet totalt sett er på snitt med landet. Løten kommunes utgiftsbehov til barnevern er høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7.

Netto driftsutgifter per innbygger til barnevern er høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør denne forskjellen 8,1 millioner kroner. Tilsvarende er også beregnet teoretisk innsparingspotensial sett opp mot landet uten Oslo 8,1 millioner kroner. Justert for behov bruker Løten mer enn KOSTRA-gruppe 7 for samtlige barnevernsfunksjoner.

Løten har en høy andel barn med tiltak som er plassert av barnevernet i forhold til antall innbyggere 0-17 år relativt til KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo, og også høye, behovsjusterte utgifter til barn med tiltak (funksjon 252). Antall stillinger med fagutdanning per 1 000 barn er noe høyere enn snittet for KOSTRA-gruppe 7, noe som kan være en faktor bak høyt utgiftsnivå.

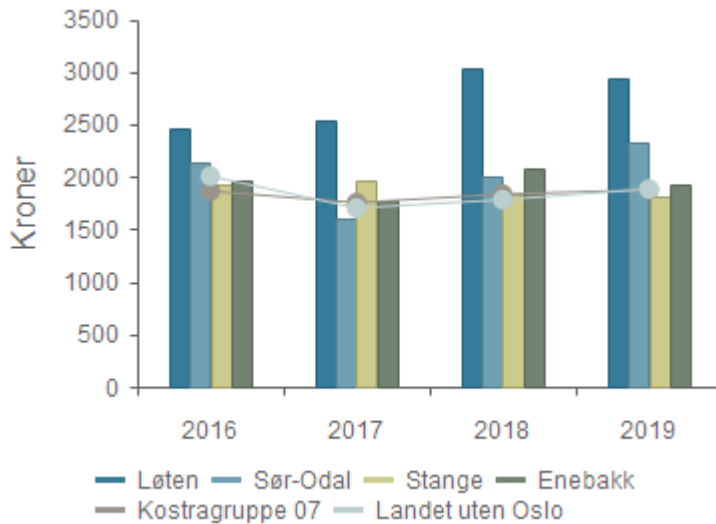
7.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 0-1 år (3%)	91,3 %	78,8 %	93,5 %	93,3 %	101,5 %	96,5 %
Indeks innb. 2-5 år (6%)	91,2 %	78,0 %	101,9 %	106,6 %	107,8 %	99,3 %
Indeks innb. 6-15 år (14%)	92,9 %	85,0 %	93,8 %	118,8 %	110,3 %	102,1 %
Indeks innb. 16-22 år (11%)	91,3 %	97,7 %	100,6 %	96,3 %	99,8 %	102,5 %
Indeks barn med enslig forsørger (41%)	103,0 %	84,4 %	94,6 %	107,0 %	98,3 %	100,7 %
Indeks lavinntekskriteriet (26%)	104,9 %	66,7 %	96,0 %	95,5 %	79,5 %	87,8 %
Utgiftsbehov - Barnevern (sum)	99,9 %	80,8 %	95,9 %	104,2 %	95,9 %	97,6 %

Tabellen over viser kommunenes utgiftsbehov til barnevern, fordelt på ulike delindekser. Behovet for barnevern er beregnet til 99,9 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger for Løten kommune i 2019. Sammenlignet med landet har Løten kommune få barn i alle aldersgrupper (mellom 91,2 og 92,9 prosent av landsgjennomsnittet). Løten har imidlertid relativt sett flere barn med enslig forsørger (103,0 prosent) og flere barn i lavinntektsfamilier (104,9 prosent) enn landsgjennomsnittet.

Totalt hadde Løten kommune høyere beregnet utgiftsbehov til barnevern enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo. Også sammenlignet med nabokommunene Sør-Odal (80,8 prosent) og Stange (95,9 prosent) er Løten kommunes behov høyere.

7.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET BARNEVERN

	2016	2017	2018	2019
Løten	2 458	2 533	3 025	2 937
Sør-Odal	2 131	1 595	2 000	2 326
Stange	1 929	1 958	1 828	1 803
Enebakk	1 967	1 775	2 083	1 935
Kostragruppe 07	1 862	1 752	1 832	1 875
Landet uten Oslo	2 004	1 700	1 780	1 882

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabell over viser at Løten brukte 2 937 kroner per innbygger til barnevern i 2019, når vi justerer for behov. Det er mer enn 1 000 kroner mer per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør denne forskjellen 8,1 millioner kroner.

De siste årene har utgiftene per innbygger i Løten økt mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Målt i faste priser har utgiftene til barnevern i Løten kommune økt med om lag 500 kroner per innbygger fra 2016 til 2019. I samme periode har utgiftene i faste priser steget med kun 13 kroner per innbygger i KOSTRA-gruppen.

Løten kommune har høyere utgifter per innbygger enn sammenligningskommunene i 2019.

7.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER (FUNKSJON 244, 251, 252) PER BARN I BARNEVERNET

	2016	2017	2018	2019
Løten	121 308	114 352	144 677	155 221

	2016	2017	2018	2019
Sør-Odal	130 104	109 833	115 940	102 925
Stange	140 036	141 110	138 241	133 084
Enebakk	95 665	87 126	91 270	112 730
Kostragruppe 07	106 616	111 517	119 653	114 992
Landet uten Oslo	123 033	135 681	137 185	134 788

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Av tabellen over ser vi at utgiftene til barnevern per barn i Løten kommune var høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 17 og de andre sammenligningskommunene. I faste priser har netto driftsutgifter økt med over 30 000 kroner per barn fra 2016 til 2019.

7.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 244 BARNEVERNSTJENESTE

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 032	1 103	1 337	1 051
Sør-Odal	-373	707	-441	-313
Stange	687	617	670	660
Enebakk	752	693	923	892
Kostragruppe 07	603	632	671	693
Landet uten Oslo	667	692	705	733

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Funksjon 244 omfatter drift av barnevernstjenesten, men ikke selve tiltakene. Juster for behov var utgiftene per innbygger i Løten 1 051 kroner i 2019. Det er mer enn 350 kroner mer per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Multiplisert med antall innbyggere utgjør dette 2,7 millioner kroner.

Løten har hatt høye utgifter i hele perioden fra 2016. Målt i faste priser har utgiftene i Løten kommune økt med om lag 20 kroner fra 2016 til 2019. I den samme perioden har utgiftene i KOSTRA-gruppen økt med 90 kroner. Juster for inflasjon sank utgiften per innbygger i Løten kommune med nesten 300 kroner fra 2018 til 2019.

Alle kommunene vi sammenligner med har lavere utgifter per innbygger til barnevernstjenesten enn Løten kommune. Dette har vært tilfelle i hele perioden fra 2016-2019.

7.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 251 TILTAK NÅR BARNET IKKE ER Plassert AV BARNEVERNET

	2016	2017	2018	2019
Løten	223	226	328	380
Sør-Odal	297	208	221	451
Stange	210	426	372	318
Enebakk	155	141	174	143
Kostragruppe 07	232	249	237	236
Landet uten Oslo	245	268	277	283

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til funksjon 251 tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet. I 2019 var Løten kommunes utgifter til denne funksjonen 380 kroner per innbygger. Dette var mer enn 100 kroner høyere enn i gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 landet uten Oslo.

I perioden 2016 til 2019 har utgiftene i faste priser per innbygger i Løten til tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet økt med 70 prosent, mot respektive 2 prosent i KOSTRA-gruppe 7.

7.6 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 252 TILTAK NÅR BARNET ER Plassert AV BARNEVERNET

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 202	1 204	1 360	1 505
Sør-Odal	2 208	680	2 221	2 187
Stange	1 033	914	786	825
Enebakk	1 060	942	986	899
Kostragruppe 07	1 026	871	924	946
Landet uten Oslo	1 091	738	798	865

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

I tabellen over ser vi netto driftsutgifter per innbygger for funksjon 252 tiltak når barnet er plassert av barnevernet, korrigeret for utgiftsbehov. I 2019 hadde Løten kommune 1 505 kroner i netto driftsutgifter til denne funksjonen. Det er nesten 600 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. I perioden 2016 til 2019 har utgiftene i faste priser per innbygger økt med 303 kroner i Løten kommune. I KOSTRA-gruppe 7 er utgiftene redusert noe i samme periode.

Dersom vi sammenligner Løten med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer behovsjustert utgiftsdifferanse med antall innbyggere, får vi et teoretisk beregnet innsparingspotensial på 4,3 millioner kroner.

7.7 BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL TILTAK PÅ FUNKSJON 251 OG 252 PER BARN MED TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Løten	124 030	123 023	148 918	174 437
Sør-Odal	299 237	231 032	208 050	196 311
Stange	153 406	166 083	179 186	155 377
Enebakk	101 565	91 646	97 767	104 522
Kostragruppe 07	137 540	143 401	147 129	143 161
Landet uten Oslo	175 040	182 928	179 627	172 683

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen over viser brutto driftsutgifter til tiltak på funksjon 251 og 252 per barn med tiltak. I 2019 hadde Løten kommune 174 437 kroner i brutto driftsutgifter til tiltak per barn med tiltak. Med unntak av Sør-Odal var Løten utgift per barn med tiltak høyere enn samtlige av de vi sammenligner kommunen med.

7.8 ANDEL UNDERSØKELSER MED BEHANDLINGSTID INNEN 3 MÅNEDER

	2016	2017	2018	2019
Løten	76,0 %	71,0 %	81,0 %	76,0 %
Sør-Odal	95,0 %	96,0 %	91,0 %	93,0 %
Stange	81,0 %	94,0 %	91,0 %	95,0 %
Enebakk	81,0 %	89,0 %	89,0 %	81,0 %
Kostragruppe 07	88,0 %	90,0 %	89,0 %	90,0 %
Landet uten Oslo	85,0 %	86,0 %	87,0 %	88,0 %

Saksbehandlingstiden er en av de viktigste kvalitetsindikatorerne i barnevernet. I KOSTRA-gruppe 13 blir 90,0 prosent av undersøkelsene avsluttet i løpet av lovens frist på tre måneder. I Løten blir 76,0 prosent av alle undersøkelsene avsluttet innen lovens frist. Ingen av kommunene vi sammenligner med har lavere andel undersøkelser avsluttet innen fristen enn Løten.

7.9 ANDEL BARN MED TILTAK SOM ER Plassert (FUNKSJON 252) IFT. ANTALL INNBYGGERE 0-17 ÅR

	Andel barn med tiltak som er plassert (funksjon 252) ift. ant innbyggere 0-17 år (B)	Netto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252)
Løten	1,8	427 185
Sør-Odal	2,2	499 419
Stange	1,4	303 033
Enebakk	1,7	274 581
Kostragruppe 07	1,3	370 128
Landet uten Oslo	1,6	380 317

Tabellen over viser andel barn med tiltak som er plassert av barnevernet (funksjon 252) i forhold til antall innbyggere mellom 0-17 år og netto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252). Det er plasseringer som er den største kostnadsdriveren i barnevernet. Løten har en høyere andel barn med tiltak som er plassert av barnevernet (av antall innbyggere i alder 0-17 år) enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo. Sør-Odal har en større andel plassert enn Løten i 2019. Andelen i Løten var høyere i 2016 enn den er i dag.

Sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landsgjennomsnittet var også utgiften per barn som er plassert høyere i Løten kommune i 2019.

7.10 STILLINGER MED FAGUTDANNING PER 1 000 BARN 0-17 ÅR

	2016	2017	2018	2019
Løten	5,0	5,0	6,0	4,7

	2016	2017	2018	2019
Sør-Odal	4,1	4,1	4,1	4,1
Stange	3,6	4,0	4,8	4,7
Enebakk	4,2	4,2	3,8	4,2
Kostragruppe 07	3,8	3,8	4,0	4,2
Landet uten Oslo	4,7	4,9	5,0	5,2

Tabellen over viser stillinger med fagutdanning per 1 000 barn 0-17 år. Det er 4,7 årsverk med fagutdanning per 1 000 barn i målgruppen i Løten i 2019. Dette er 0,5 årsverk mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen. Bemanningen har sunket med 1,3 årsverk per 1 000 innbygger 0-17 år siden 2018, men kun 0,3 siden 2016 (det var mange stillinger i 2018). I KOSTRA-gruppen har bemanningen økt med 0,4 årsverk i perioden 2016-2019.

8 PLEIE OG OMSORG

Pleie og omsorg er det største tjenesteområdet målt i utgift per innbygger. Tjenesteområdet inkluderer funksjon 234 aktivisering- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse, 253 helse- og omsorgstjenester i institusjon, 254 helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, 256 tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene og 261 institusjonslokaler. Netto driftsutgifter til pleie og omsorg i Løten kommune i 2019 var om lag 142,5 millioner kroner i 2019.

Når vi skal sammenligne utgiftene med andre kommuners utgifter må vi korrigere pleie- og omsorgsutgiftene for behov. Utgiftsbehovet til pleie og omsorg i Løten kommune er anslått til 113,1 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. Sammenlignet med landet har Løten en større andel eldre innbyggere, og lavere andel yngre. Kommunen har noe kortere reiseavstand enn landsgjennomsnittet, men har høyere indeks for ikke-gifte på 67 år eller mer, en høyere indeks for innbyggere over 16 år med PU og har en høyere dødelighetsindeks enn landsgjennomsnittet.

Løten kommune hadde relativt lave behovsjusterte utgifter til pleie og omsorg totalt i 2019. Dersom Løten kommune hadde hatt samme utgifter per innbygger som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, korrigert for behov, ville de samlede utgiftene vært om 19,9 millioner kroner høyere i 2019.

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 har kommunen relativt høye utgifter per innbygger til aktiviserings- og servicetjenester og helse- og omsorgstjenester i institusjon. Utgiftene til hjemmetjenester er imidlertid mye lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom Løten kommune samme utgift per mottaker av hjemmetjenester som KOSTRA-gruppe 7, ville de spart brukt hele 28,8 millioner kroner mer i 2019. Relativt til sammenligningsgrunnlaget har hjemmetjenesten lave utgifter per mottaker. Antall mottakere sett opp mot andel innbyggere over 80 år er omtrent på nivå med de vi sammenligner med.

8.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 0-1 år (0%)	91,3 %	78,8 %	93,5 %	93,3 %	101,5 %	96,5 %
Indeks innb. 2-5 år (1%)	91,2 %	78,0 %	101,9 %	106,6 %	107,8 %	99,3 %

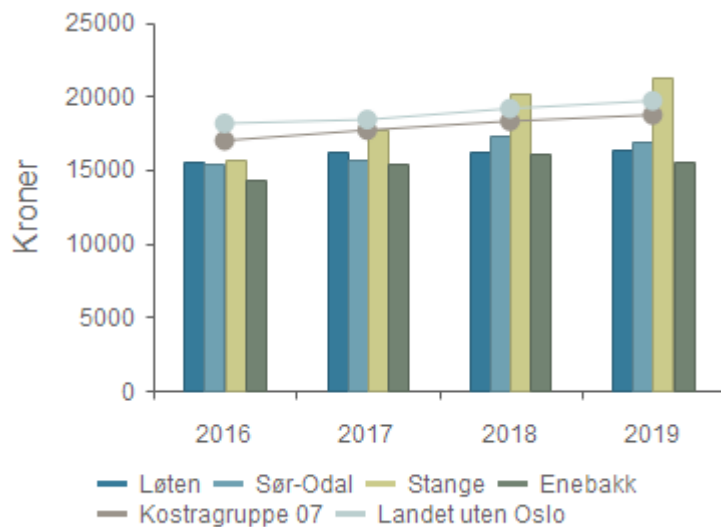
	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 6-15 år (2%)	92,9 %	85,0 %	93,8 %	118,8 %	110,3 %	102,1 %
Indeks innb. 16-22 år (2%)	91,3 %	97,7 %	100,6 %	96,3 %	99,8 %	102,5 %
Indeks innb. 23-66 år (10%)	98,7 %	100,9 %	97,7 %	99,9 %	98,5 %	98,3 %
Indeks innb. 67-79 år (11%)	124,5 %	121,5 %	115,0 %	96,1 %	98,5 %	104,0 %
Indeks innb. 80-89 år (20%)	105,0 %	115,8 %	113,0 %	63,4 %	89,1 %	104,3 %
Indeks innb. over 89 år (11%)	116,6 %	114,2 %	103,4 %	53,9 %	75,4 %	102,2 %
Indeks basiskriteriet (1%)	125,3 %	133,5 %	46,1 %	87,5 %	73,2 %	114,4 %
Indeks reiseavst. innen sone (1%)	98,3 %	159,4 %	99,2 %	82,5 %	77,4 %	107,8 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (1%)	97,8 %	193,2 %	94,1 %	74,8 %	95,5 %	108,3 %
Indeks PU over 16 år (14%)	126,2 %	91,5 %	127,6 %	90,0 %	90,6 %	104,9 %
Indeks ikke-gifte 67 år og over (13%)	124,2 %	127,7 %	110,5 %	75,1 %	85,9 %	102,0 %
Indeks dødelighetskriteriet (13%)	107,6 %	127,1 %	99,9 %	99,5 %	96,6 %	100,0 %
Utgiftsbehov - Pleie og omsorg (sum)	113,1 %	114,7 %	108,7 %	82,2 %	90,8 %	102,8 %

Tabellen over viser utgiftsbehov til pleie- og omsorgstjenester i sammenligningsutvalget, fordelt på delindekser. Verdien på delindeksene er normalisert mot landssnittet, og påvirker samlet beregnet utgiftsbehov i ulik grad.

Utgiftsbehovet for pleie og omsorg i Løten kommune i 2019 er beregnet til 113,1 prosent av landsgjennomsnittet. Sammenlignet med landet har Løten en større andel eldre innbyggere, og lavere andel yngre. Kommunen har noe kortere reiseavstand enn landsgjennomsnittet, men har høyere indeks for ikke-gifte på 67 år eller mer, en høyere indeks for innbyggere over 16 år med PU og har en høyere dødelighetsindeks enn landsgjennomsnittet.

KOSTRA-gruppe 7 (90,8 prosent av landsgjennomsnittet) har et lavere samlet utgiftsbehov enn Løten kommune. Enebakk utgiftsbehov til pleie og omsorg er lavt (82,2 prosent), mens Sør-Odal og Stange også har høyere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet.

8.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET PLEIE OG OMSORG

	2016	2017	2018	2019
Løten	15 469	16 252	16 154	16 408
Sør-Odal	15 399	15 663	17 236	16 879
Stange	15 694	17 753	20 149	21 194
Enebakk	14 273	15 413	16 053	15 505
Kostragruppe 07	16 956	17 665	18 273	18 696
Landet uten Oslo	18 119	18 379	19 130	19 657

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Figur og tabell over viser netto driftsutgifter per innbygger til tjenesteområdet pleie og omsorg. I 2019 hadde Løten kommune utgifter på 16 408 kroner per innbygger til pleie og omsorg, korrigeret for beregnet utgiftsbehov. Dette var mer enn 2 000 kroner mindre per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør denne forskjellen 19,9 millioner kroner. Sammenlignet med landet uten Oslo er Løtens utgifter enda lavere. Av sammenligningskommunene er Stange kommunes utgifter høye, mens Enebakks er lave.

Løten kommunes utgifter har i perioden 2016 til 2019 økt med 6,1 prosent, en lavere økning enn for KOSTRA-gruppe 7 (10,3 prosent).

8.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 234 AKTIVITETS- OG SERVICETJENESTER TIL ELDERE OG PERSONER MED FUNKSJONSNEDESETTELSE

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 246	1 391	1 425	1 596
Sør-Odal	563	684	948	972
Stange	1 247	1 372	1 566	1 582
Enebakk	188	259	282	215
Kostragruppe 07	923	991	960	920
Landet uten Oslo	953	980	1 013	996

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

I tabellen over ser vi behovsjusterte netto driftsutgifter per innbygger som er ført på funksjon 234 aktivitets- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7, landet uten Oslo og kommunene vi sammenligner med Løten kommune hatt høye utgifter til denne funksjonen.

8.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 253 HELSE- OG OMSORGSTJENESTER I INSTITUSJON

	2016	2017	2018	2019
Løten	6 730	6 768	6 890	7 023
Sør-Odal	6 587	6 999	7 085	6 493
Stange	6 381	6 323	6 724	6 716
Enebakk	5 584	6 054	6 667	6 251
Kostragruppe 07	6 285	6 366	6 522	6 565
Landet uten Oslo	7 037	7 032	7 191	7 323

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 253 helse- og omsorgstjenester i institusjon. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7, landet uten Oslo og kommunene vi sammenligner med Løten kommune hatt høye utgifter til denne funksjonen. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør forskjellen mot KOSTRA-gruppe 7 4,0 millioner kroner.

8.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL (254) HELSE- OG OMSORGSTJENESTER TIL HJEMMEBOENDE

	2016	2017	2018	2019
Løten	6 616	7 195	6 928	6 871
Sør-Odal	7 310	7 047	8 233	8 483
Stange	6 046	7 961	9 856	10 979
Enebakk	7 817	8 247	8 243	8 160
Kostragruppe 07	8 831	9 282	9 729	10 186
Landet uten Oslo	8 835	9 029	9 558	9 978

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

I tabellen over ser vi behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger som er ført på funksjon 254 helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 har Løten kommune svært lave utgifter til tjenestefunksjonen. De behovskorrigerede netto utgiftene per innbygger i kommunen er 6 871 kroner, mot 10 186 kroner i KOSTRA-gruppen. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør forskjellen mot KOSTRA-gruppe 7 hele 28,8 millioner kroner.

Løten kommune har også hatt lave utgifter per innbygger sett opp mot de andre kommunene i sammenligningsgrunnlaget de tre siste årene. Siden 2016 har Løtens utgift per innbygger økt med om lag 260, justert for inflasjon. Gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen har økt med om lag 1 355 kroner per innbygger i faste priser i samme periode.

8.6 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 261 INSTITUSJONSLOKALER

	2016	2017	2018	2019
Løten	876	897	911	919
Sør-Odal	692	688	725	687
Stange	537	717	703	658
Enebakk	1 014	1 003	1 000	1 039
Kostragruppe 07	821	904	941	910
Landet uten Oslo	950	989	1 022	1 023

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

I tabellen over ser vi behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger som er ført på funksjon 261 institusjonslokaler. Løten kommunes utgift per innbygger i 2019 var på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Mens utgiftene var høyere for gjennomsnittet i landet uten Oslo og Enebakk kommune, hadde Sør-Odal og Stange lave utgifter til institusjonslokaler sammenlignet med Løten kommune.

For Løten og de vi sammenligner med har utgiftene økt relativt stabilt i perioden fra 2016 til 2019.

8.7 ANDEL AV NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL PLEIE OG OMSORG PÅ FUNKSJON 253 HELSE - OG OMSORGSTJENESTER I INSTITUSJON OG 261 INSTITUSJONSLOKALER

	2016	2017	2018	2019
Løten	49,2 %	47,2 %	48,3 %	48,4 %
Sør-Odal	47,3 %	49,1 %	45,3 %	42,5 %
Stange	48,2 %	42,6 %	39,1 %	36,7 %
Enebakk	46,2 %	45,8 %	47,8 %	47,0 %
Kostragruppe 07	41,9 %	41,2 %	40,8 %	40,0 %
Landet uten Oslo	44,6 %	44,1 %	43,4 %	42,9 %

Tabellen over viser andelen av utgiftene til pleie og omsorg som går til institusjonsbaserte tjenester ført på funksjon 253 helse- og omsorgstjenester i institusjon og 261 institusjonslokaler. I Løten kommune utgjorde dette 48,4 prosent av kommunens totale netto driftsutgifter til pleie

og omsorg. Dette var en større andel enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 (40,0 prosent). Sammenlignet med Sør-Odal, Stange og Enebakk brukte også Løten en større andel av sine pleie- og omsorgstjenester til institusjon.

Andelen av utgiftene har i perioden 2016 til 2019 vært stabil og en god del høyere enn gjennomsnittet for landet uten Oslo.

8.8 KORRIGERTE BRUTTO DRIFTSUTG PER MOTTAKER AV HJEMMETJENESTER

	2016	2017	2018	2019
Løten	167 528	174 172	194 502	187 308
Sør-Odal	297 058	310 854	327 980	366 084
Stange	452 414	456 369	518 193	295 147
Enebakk	229 138	251 558	254 230	255 924
Kostragruppe 07	258 816	265 916	273 169	284 291
Landet uten Oslo	269 250	272 094	281 416	286 026

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen over viser korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 har Løtens driftsutgifter til hjemmetjenester per mottaker vært svært lave. Også sammenlignet med Sør-Odal, Stange, Enebakk og gjennomsnittet i landet uten Oslo har Løtens utgifter per mottaker av hjemmetjenester vært lave. Dette er tilfelle for hele perioden.

8.9 KORRIGERTE BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL INSTITUSJON PER KOMMUNAL PLASS

	2016	2017	2018	2019
Løten	972 651	973 578	986 110	995 494
Sør-Odal	948 468	989 448	994 339	1 173 061
Stange	1 113 461	1 214 198	1 252 446	1 232 453
Enebakk	912 151	1 043 975	1 193 645	1 153 818
Kostragruppe 07	1 200 760	1 204 382	1 214 734	1 241 956
Landet uten Oslo	1 197 111	1 210 974	1 249 050	1 275 120

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen over viser korrigerte brutto driftsutgifter til institusjon per kommunal plass. I 2019 var Løten kommunes driftsutgifter til institusjon per plass en god del lavere enn alle vi sammenligner med. Løten kommune har hatt relativt lave utgifter per plass i hele analyseperioden.

8.10 ANDEL INNBYGGERE 80 ÅR OG OVER SOM ER BEBOERE PÅ INSTITUSJON

	2016	2017	2018	2019
Løten	15,4 %	15,2 %	14,1 %	15,4 %
Sør-Odal	12,8 %	13,5 %	10,1 %	8,5 %
Stange	10,1 %	10,9 %	10,5 %	11,0 %
Enebakk	13,3 %	15,6 %	12,3 %	13,7 %
Kostragruppe 07	11,4 %	11,1 %	10,9 %	10,6 %
Landet uten Oslo	13,0 %	12,6 %	12,2 %	11,9 %

I tabellen over ser vi antall innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon. Løten kommune hadde i 2019 en andel på 15,4 prosent av innbyggere på 80 år og over boende på institusjon. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 har Løten hatt en høy andel i hele perioden 2016 til 2019.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet uten Oslo er også Løten kommunes andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon høy.

8.11 PLASSER I INSTITUSJON I PROSENT AV INNBYGGERE 80 ÅR OVER OG NETTO UTGIFT PER Plass I INSTITUSJON

	Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	Netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie (Kommunekasse)
Løten	23,5 %	823 728
Sør-Odal	17,6 %	986 394
Stange	15,2 %	1 119 576
Enebakk	22,0 %	1 009 000
Kostragruppe 07	16,8 %	1 073 894
Landet uten Oslo	17,8 %	1 075 455

Tabellen over viser plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og oppover og netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie. Plasser i institusjon i prosent av innbyggere over 80 år betegnes som dekning i institusjon.

Tabellen over viser plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og oppover og netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie.⁵ Løten kommunes dekningsgrad var i 2019 høyere enn samtlige vi sammenligner med.

Netto utgift per plass, korrigert for utleie var på om lag 0,8 millioner kroner i 2019 for Løten kommune, klart lavere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og også lavere enn de andre vi sammenligner med.

⁵ Korrigert for utleie over kommunegrensene.

8.12 ANDEL INNBYGGERE 80 ÅR OG OVER SOM BENYTTET HJEMMETJENESTER

	2016	2017	2018	2019
Løten	39,3 %	35,1 %	28,7 %	28,0 %
Sør-Odal	31,1 %	29,4 %	32,7 %	33,9 %
Stange	29,8 %	30,0 %	27,1 %	26,8 %
Enebakk	30,8 %	30,2 %	34,0 %	28,7 %
Kostragruppe 07	31,7 %	31,3 %	30,1 %	27,8 %
Landet uten Oslo	32,9 %	32,4 %	31,6 %	30,3 %

Tabellen over viser andel innbyggere på 80 år og over som er brukere av hjemmetjenester. Løten kommune hadde i 2019 en andel på 28,0 prosent av innbyggere på 80 år og over med hjemmetjenester. Dette er på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Både Løtens og KOSTRA-gruppens andeler har sunket i perioden.

8.13 MOTTAKERE AV HJEMMETJENESTER PER 1 000 INNBYGGERE

	2016	2017	2018	2019
Løten	55	55	50	53
Sør-Odal	36	36	40	39
Stange	35	36	33	61
Enebakk	31	31	30	28
Kostragruppe 07	35	35	35	35
Landet uten Oslo	39	40	40	41

I tabellen over ser vi mottakere av hjemmetjenester per 1 000 innbyggere. I 2019 hadde Løten kommune 53 mottakere av hjemmetjenester per 1 000 innbygger. Dette var høyere enn KOSTRA-gruppe 7 (35), høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo, Enebakk og Sør-Odal, men lavere enn i Stanger kommune. Antallet mottakere per 1000 innbyggere i Løten var stabilt i perioden.

9 KOMMUNEHELSE

Tjenesteområdet kommunehelse omfatter funksjonene 232 forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenester, 233 annet forebyggende helsearbeid og 241 diagnose, behandling, re-/habilitering. Utgiftsbehovet til kommunehelse per innbygger i Løten kommune i 2019 er beregnet til 104,2 prosent av landsgjennomsnittet. Hovedårsaken til dette er at Løten har mange relativt sett mange innbyggere i alderen 67-79 år.

Netto driftsutgifter til kommunehelse i Løten kommune var omtrent 25,7 millioner kroner i 2019. Dersom Løten kommune hadde hatt en utgift per innbygger som var lik gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, korrigert for behov, ville de samlede utgiftene til kommunehelse i Løten kommune vært 3,1 millioner kroner lavere i 2019. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 har Løten kommune et teoretisk innsparingspotensial for alle funksjoner under kommunehelse.

Høye utgifter til funksjon 241 kan ha sammenheng med legedekningen i kommunen. Legeårverk per 10 000 innbyggere er høyt, relativt til sammenligningsutvalget.

9.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 0-1 år (2%)	91,3 %	78,8 %	93,5 %	93,3 %	101,5 %	96,5 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	91,2 %	78,0 %	101,9 %	106,6 %	107,8 %	99,3 %
Indeks innb. 6-15 år (12%)	92,9 %	85,0 %	93,8 %	118,8 %	110,3 %	102,1 %
Indeks innb. 16-22 år (9%)	91,3 %	97,7 %	100,6 %	96,3 %	99,8 %	102,5 %
Indeks innb. 23-66 år (31%)	98,7 %	100,9 %	97,7 %	99,9 %	98,5 %	98,3 %
Indeks innb. 67-79 år (20%)	124,5 %	121,5 %	115,0 %	96,1 %	98,5 %	104,0 %
Indeks innb. 80-89 år (7%)	105,0 %	115,8 %	113,0 %	63,4 %	89,1 %	104,3 %
Indeks innb. over 89 år (2%)	116,6 %	114,2 %	103,4 %	53,9 %	75,4 %	102,2 %
Indeks basiskriteriet (5%)	125,3 %	133,5 %	46,1 %	87,5 %	73,2 %	114,4 %
Indeks reiseavst. innen sone (3%)	98,3 %	159,4 %	99,2 %	82,5 %	77,4 %	107,8 %
Indeks reiseavst. til nabokrets (3%)	97,8 %	193,2 %	94,1 %	74,8 %	95,5 %	108,3 %
Indeks dødelighetskriteriet (5%)	107,6 %	127,1 %	99,9 %	99,5 %	96,6 %	100,0 %
Utgiftsbehov - Kommunehelse (sum)	104,2 %	108,6 %	99,5 %	95,9 %	97,4 %	102,3 %

Tabellen over viser kommunenes utgiftsbehov til kommunehelse, fordelt på ulike delindekser. Utgiftsbehovet for pleie og omsorg i Løten kommune i 2019 er beregnet til 104,2 prosent av landsgjennomsnittet. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Løten blant annet større andel innbyggere 67-79 år, 80-89 år og over 89 år. Det er indeks for innbyggere 67-79 år som vektet mest i indeks for kommunehelse, her er Løtens utgiftsbehov 124,5 prosentpoeng høyere av landsgjennomsnittet.

Gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 sitt utgiftsbehov til kommunehelse er 97,4 prosent i 2019, noe lavere enn Løten kommune. Utgiftsbehovet i Sør-Odal er høyere enn i Løten, mens det i Stange og Enebakk er lavere.

9.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET KOMMUNEHELSE

	2016	2017	2018	2019
Løten	2 863	3 204	3 093	3 211

	2016	2017	2018	2019
Sør-Odal	2 082	2 206	2 542	2 458
Stange	3 224	2 697	3 489	3 400
Enebakk	3 088	2 988	3 140	3 274
Kostragruppe 07	2 562	2 538	2 707	2 822
Landet uten Oslo	2 708	2 750	2 909	3 015

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til kommunehelse, korrigert for utgiftsbehov og inflasjon. Av tabellen ser vi at Løten kommune brukte 3 211 kroner per innbygger til kommunehelsetjeneste i 2019. Det er nærmere 400 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør denne forskjellen 3,1 millioner kroner.

Ser vi på utviklingen over tid har utgiftene økt fra 2016 til 2019, både for Løten kommune og for KOSTRA-gruppe 7.

Av kommunene i sammenligningsgrunnlaget har Sør-Odal mye lavere utgifter til kommunehelse per innbygger enn Løten, mens Stange kommune har en god del høyere. Enebakk kommune har noe høyere utgift per innbygger enn Løten kommune.

9.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 241 DIAGNOSE BEHANDLING RE-/HABILITERING

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 919	2 045	1 957	1 923
Sør-Odal	1 462	1 537	1 725	1 576
Stange	2 346	1 853	2 325	2 148
Enebakk	2 208	2 091	2 251	2 197
Kostragruppe 07	1 665	1 631	1 704	1 802
Landet uten Oslo	1 885	1 904	1 986	2 069

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til funksjon 241 diagnose, behandling og re-/habilitering, korrigert for utgiftsbehov og inflasjon. Funksjonen inneholder blant annet fastleger, fysioterapi og legevakt. Høye utgifter på funksjonen kan derfor komme av kostbar legevakt eller mange kommunalt ansatte fastleger.

Sammenligner vi med det totale utgiftsbehovet til kommunehelse ser vi at det er funksjon 241 som har størst utgiftsbehov. Løten brukte 1 923 kroner per innbygger på funksjonen i 2019. Det er om lag 120 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom vi multipliserer differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør denne forskjellen om lag 1,0 millioner kroner.

Sør-Odal kommune har lavere utgifter per innbygger til funksjon 241 enn Løten kommune, Stange kommune høyere utgifter per innbygger.

9.4 ÅRSVERK AV LEGER PER 10 000 INNBYGGERE RELATERT TIL FUNKSJON 241 DIAGNOSE, BEHANDLING OG RE-/HABILITERING

	2016	2017	2018	2019
Løten	8,5	11,7	11,6	11,6
Sør-Odal	7,0	6,7	8,5	8,0
Stange	8,0	7,9	8,5	8,2
Enebakk	5,2	5,2	5,2	6,0
Kostragruppe 07	7,7	7,9	7,8	8,2
Landet uten Oslo	8,7	8,8	9,0	9,2

Tabellen over viser legeårsverk per 10 000 innbygger tilknyttet funksjon 241. Løten kommune har 11,6 årsverk per 10 000 innbygger, noe som er betraktelig høyere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 (8,2 årsverk) og landet uten Oslo (9,2 årsverk). Dersom vi ser på utviklingen fra 2016 til 2019 ser vi at Løten kommune økte legedekning en god del fra 2016 til 2017, men har ligget jevnt høyt siden da. Løten kommune har en god del høyere legedekning enn alle vi sammenligner kommunen med.

10 SOSIALE TJENESTER

Tjenesteområdet sosiale tjenester inkluderer funksjonene 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, 243 tilbud til personer med rusproblemer, 273 arbeidsrettede tiltak i kommunal regi, 276 kvalifiseringsordningen og 281 økonomisk sosialhjelp. 275 introduksjonsordningen er fullfinansiert av statstilskuddet og holdes utenfor analysen.⁶ Netto driftsutgifter til tjenesteområdet sosiale tjenester totalt i Løten kommune var om lag 21,3 millioner kroner i 2019.

Behovet for sosiale tjenester per innbygger i Løten kommune i 2019 er 91,0 prosent av landsgjennomsnittet. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Løten flere uføre (159,9 prosent), men færre flyktninger og aleneboende. Opphopningsindeksen ("storbyproblemer") er også lav sammenlignet med landsgjennomsnittet. Med unntak av indeksen for uføre, trekker alle andre indekser ned den totale indeksen. Også KOSTRA-gruppen har færre flyktninger og færre aleneboende enn landsgjennomsnittet, og har et samlet utgiftsbehov til sosiale tjenester på 87,1 prosent, lavere enn Løten.

I Løten kommune var utgiftene til tjenesteområdet 3 514 kroner per innbygger i 2019, en god del høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Korrigert for behov tilsvarte denne forskjellen om lag 5,7 millioner kroner. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 bruker kommunen spesielt mye til tilbud til funksjon 243 personer med rusproblemer og funksjon 273 arbeidsrettede tiltak i kommunal regi.

Kommunen hadde lave utgifter til økonomisk sosialhjelp relativt til sammenligningsgrunnlaget. Andel mottakere av innbyggere 20-66 år er på nivå med de vi sammenligner med, men utgifter til sosialhjelp per mottaker er lave.

⁶ Funksjon 276 utgjør en liten andel av utgiftene og presenteres derfor ikke i egne tabeller.

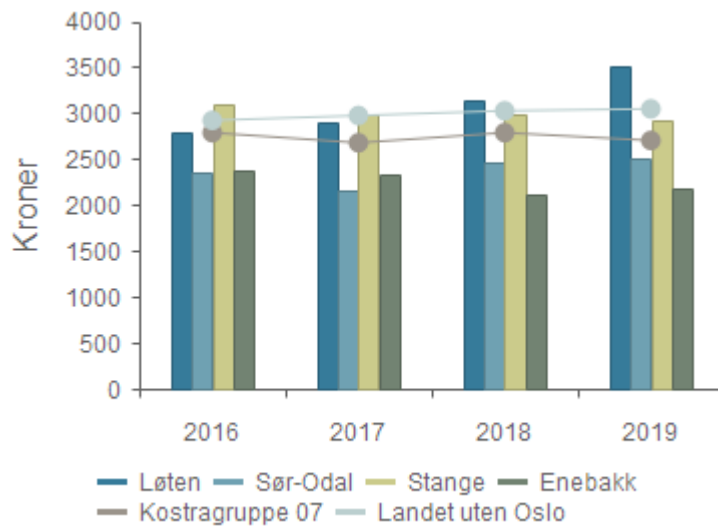
10.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 16-22 år (3%)	91,3 %	97,7 %	100,6 %	96,3 %	99,8 %	102,5 %
Indeks innb. 23-66 år (21%)	98,7 %	100,9 %	97,7 %	99,9 %	98,5 %	98,3 %
Indeks uføre (11%)	159,9 %	145,1 %	135,6 %	96,9 %	101,7 %	106,5 %
Indeks flyktninger (15%)	51,0 %	20,2 %	80,7 %	72,3 %	65,4 %	84,9 %
Indeks opphopingsindeks (17%)	72,3 %	59,0 %	63,1 %	98,8 %	73,2 %	85,2 %
Indeks aleneboende 30-66 år (34%)	89,9 %	94,0 %	95,8 %	75,7 %	80,2 %	93,1 %
Utgiftsbehov - Sosiale tjenester (sum)	91,0 %	84,7 %	93,2 %	87,1 %	83,7 %	93,5 %

Tabellen over viser utgiftsbehovet til sosiale tjenester per innbygger sammenlignet med landsgjennomsnittet for ulike indekser. Behovet for sosiale tjenester i Løten kommune i 2019 er beregnet til 91,0 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. Sammenlignet med landsgjennomsnittet har Løten flere uføre (159,9 prosent), men færre flyktninger og aleneboende. Opphopningsindeksen ("storbyproblemer") er også lav sammenlignet med landsgjennomsnittet. Med unntak av indeksen for uføre, trekker alle andre indekser ned den totale indeksen.

KOSTRA-gruppe 7 har et utgiftsbehov lavere enn Løten, på 87,1 prosent av landsgjennomsnittet. Også KOSTRA-gruppen har færre flyktninger og færre aleneboende enn landsgjennomsnittet. Også sammenligningskommunene har lavere utgiftsbehov til sosiale tjenester enn landsgjennomsnittet. Sør-Odal og Stange har, som Løten, mange uføre, men få aleneboende og færre flyktninger.

10.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL SOSIALE TJENESTER

	2016	2017	2018	2019
Løten	2 782	2 910	3 143	3 514
Sør-Odal	2 360	2 162	2 473	2 503
Stange	3 086	2 977	2 976	2 926
Enebakk	2 377	2 343	2 108	2 174
Kostragruppe 07	2 785	2 675	2 785	2 701
Landet uten Oslo	2 919	2 972	3 023	3 044

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Figur og tabell over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til sosiale tjenester. I Løten kommune var utgiftene 3 514 kroner per innbygger i 2019. Dette var 813 kroner høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Løten har høyest utgifter til sosiale tjenester per innbygger av alle vi sammenligner med. Utgiftene har vært relativt høye i hele perioden, men det er økningen fra 2018 til 2019 som har gjort utgiftsnivået ganske mye høyere enn de vi sammenligner med.

Dersom vi sammenligner Løten kommunes utgifter med gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer den behovskorrigerede utgiftsdifferansen med antallet innbyggere finner vi et teoretisk innsparingspotensial på 5,7 millioner kroner.

10.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 242 RÅD VEILEDNING OG SOSIALT FOREBYGGENDE ARBEID

	2016	2017	2018	2019
Løten	905	964	1 042	1 068
Sør-Odal	792	657	654	816
Stange	1 178	1 227	1 163	1 017

	2016	2017	2018	2019
Enebakk	813	732	635	727
Kostragruppe 07	931	891	908	893
Landet uten Oslo	994	1 008	1 014	1 019

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid. Størstedelen av Løten kommunes utgifter til tjenesteområdet sosiale tjenester i 2019 var tilknyttet denne funksjonen. Løtens utgiftsnivå var på 1 068 kroner per innbygger, 175 kroner mer enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7. I perioden 2016 til 2019 har kommunens utgifter økt med om lag 18 prosent.

Dersom vi sammenligner utgiftene til Løten kommune med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer utgiftsdifferansen med innbyggertallet finner vi et teoretisk innsparingspotensial på 1,2 millioner kroner.

10.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 243 TILBUD TIL PERSONER MED RUSPROBLEMER

	2016	2017	2018	2019
Løten	111	119	257	681
Sør-Odal	0	0	0	13
Stange	193	155	97	172
Enebakk	219	201	215	76
Kostragruppe 07	233	236	282	276
Landet uten Oslo	301	320	326	365

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 243 tilbud til personer med rusproblemer. Løten kommune hadde 681 kroner i utgifter per innbygger til denne funksjonen i 2019, flere hundre kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og de andre vi sammenligner med.

Sammenligner man Løten kommunes utgifter med gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer utgiftsdifferansen med antall innbyggere finner man et teoretisk innsparingspotensial på 2,8 millioner kroner.

10.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 273 ARBEIDSRETTEDE TILTAK I KOMMUNAL REGI

	2016	2017	2018	2019
Løten	462	465	524	505
Sør-Odal	0	0	0	0
Stange	74	68	77	94
Enebakk	163	167	82	82
Kostragruppe 07	237	184	197	213
Landet uten Oslo	174	181	183	186

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 273 arbeidsrettede tiltak i kommunal regi. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7, landet uten Oslo og de andre vi sammenligner med, er Løten kommunes utgifter til denne funksjonen høye. I 2019 var Løten kommunes utgifter til denne posten 505 kroner per innbygger, mot 213 kroner for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7.

Sammenligner man Løten kommunes utgifter med gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer utgiftsdifferansen med antall innbyggere finner man et teoretisk innsparingspotensial på 2,0 millioner kroner.

10.6 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 281 ØKONOMISK SOSIALHJELP

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 161	1 190	1 096	967
Sør-Odal	1 193	1 372	1 629	1 565
Stange	1 332	1 256	1 303	1 200
Enebakk	990	1 089	1 044	1 130
Kostragruppe 07	1 181	1 174	1 180	1 096
Landet uten Oslo	1 226	1 252	1 287	1 240

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

I tabellen over ser vi behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 281 økonomisk sosialhjelp. Økonomisk sosialhjelp er vanligvis den største deltjenesten innenfor tjenesteområdet sosiale tjenester. I Løten kommune er utgiftene per innbygger noe lavere til økonomisk sosialhjelp enn til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, som gjennomgått over. For de andre vi sammenligner med er utgiftene høyere til økonomisk sosialhjelp.

Løten kommunes utgifter til denne funksjonen har i hele perioden 2016 til 2019 vært relativt lave sett opp mot de vi sammenligner med.

Sammenligner man Løten kommunes utgifter til funksjon 281 med gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer utgiftsdifferansen med antall innbyggere finner man et negativt teoretisk innsparingspotensial på 0,9 millioner kroner. Dette vil si at Løten i teorien driver 0,9 millioner kroner billigere enn KOSTRA-gruppen på dette området.

10.7 NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL ØKONOMISK SOSIALHJELP PER INNBYGGER 20-66 ÅR

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 917	1 971	1 821	1 612
Sør-Odal	1 936	2 237	2 671	2 564
Stange	2 214	2 085	2 163	1 995

	2016	2017	2018	2019
Enebakk	1 619	1 790	1 722	1 864
Kostragruppe 07	1 952	1 946	1 960	1 818
Landet uten Oslo	2 018	2 065	2 124	2 047

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigert netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per innbygger 20-66 år. Sammenlignet med sammenligningsutvalget har Løten kommunes utgifter vært lave. Løtens utgifter til økonomisk sosialhjelp var 1 612 kroner per innbygger i 2019, mot 1 818 kroner for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og 2 047 i landet uten Oslo.

Løtens utgifter til økonomisk sosialhjelp har sunket i perioden 2016 til 2019.

10.8 ANDEL MOTTAKERE MED SOSIALHJELP SOM HOVEDINNTEKTSKILDE

	2016	2017	2018	2019
Løten	62,4 %	45,7 %	46,0 %	45,4 %
Sør-Odal	59,1 %	48,3 %	44,3 %	46,0 %
Stange	50,6 %	39,0 %	38,7 %	36,3 %
Enebakk	51,4 %	42,3 %	46,1 %	48,8 %
Kostragruppe 07	48,4 %	39,7 %	39,1 %	38,5 %
Landet uten Oslo	48,9 %	40,4 %	41,9 %	41,5 %

Tabellen over viser andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntektskilde. Løten kommune hadde i 2019 en andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde på 45,4 prosent. Dette er høyere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo, men noe lavere enn andelen i Sør-Odal og Enebakk.

Andelen mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde har sunket i Løten, i KOSTRA-gruppe 7 og i landet uten Oslo i fireårsperioden. Det samme har den i kommunene vi sammenligner med.

10.9 ANDELEN SOSIALHJELPSMOTTAKERE I FORHOLD TIL INNBYGGERE I ALDEREN 20-66 ÅR OG BRUTTO DRIFTSUTGIFTER TIL ØKONOMISK SOSIALHJELP PER MOTTAKER

	Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)
Løten	3,6 %	41 919
Sør-Odal	4,6 %	46 702
Stange	3,9 %	48 344
Enebakk	3,0 %	53 814
Kostragruppe 07	3,3 %	47 837

	Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år (B)	Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)
Landet uten Oslo	3,9 %	49 860

Tabellen over viser andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år og brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp (funksjon 281) per mottaker. Lavere utgifter til sosialhjelp kan komme av lav andel klienter eller lave utgifter per klient.

Løten kommunes antall sosialhjelpsmottakere var 3,6 prosent i 2019. Andelen i Løten kommune har sunket fra 2016 til i 2019. KOSTRA-gruppe 7 har en noe lavere andel sosialhjelpsmottakere.

Løten hadde lavere utgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker enn KOSTRA-gruppe 7, landet uten Oslo og de andre vi sammenligner med.

11 KOMMUNALE BOLIGER

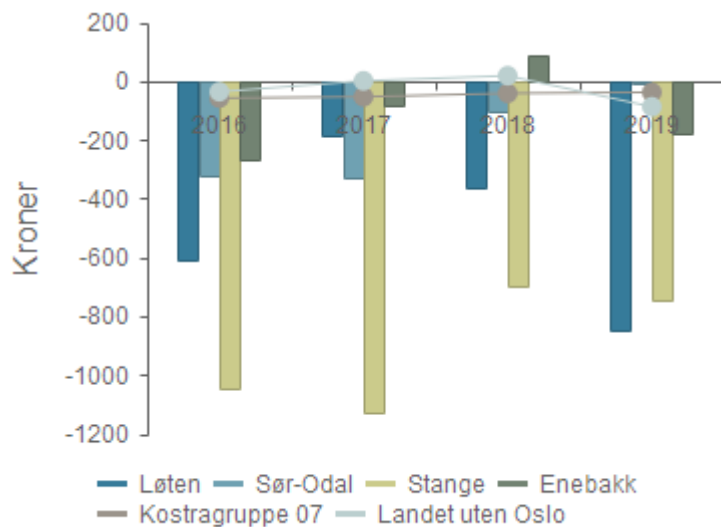
Tjenesteområdet kommunale boliger inkluderer funksjonene 265 kommunalt disponerte boliger, 283 bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig ("etableringshjelp", statslån med mer) og 315 boligbygging og fysiske bomiljøtiltak.⁷ Det er ingen behovsberegning i denne tjenesten. Løten kommune hadde i 2019 netto driftsinntekter til kommunale boliger på om lag 6,5 millioner kroner. Antall kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere var høyere i Løten kommune enn i de fleste av kommunene og gruppene vi sammenligner med i 2019 og i perioden fra 2016.

Dersom vi sammenligner utgiftene med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, ser vi at Løten ville hatt 6,2 millioner kroner høyere utgifter i 2019 dersom de hadde samme behovskorrigerede driftsinntekter per innbygger som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dette innebærer at Løten i sum ville hatt 0,3 millioner kroner i driftsinntekter til tjenesteområdet.

⁷ Funksjon 315 utgjør en liten andel av utgiftene og presenteres derfor ikke i egne tabeller.

11.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET KOMMUNALE BOLIGER

	2016	2017	2018	2019
Løten	-607	-189	-363	-848
Sør-Odal	-322	-331	-104	-10
Stange	-1 047	-1 130	-698	-746
Enebakk	-270	-82	88	-176
Kostragruppe 07	-59	-54	-42	-39
Landet uten Oslo	-37	0	18	-88

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Figur og tabell over viser inflasjonsjusterte netto driftsutgifter per innbygger til tjenesteområdet kommunale boliger (minus innebærer netto inntekter). Kommunenes organisering av kommunale boliger varierer mye. Mange kommuner har flyttet boligdrift ut av kommunekassen (foretak) og noen har flyttet det ut av kommune konsernet (og lagt det til stiftelser, borettslag og aksjeselskaper). Dette gjør av hvordan renter og avskrivninger kommer inn i kommuneregnskapet varierer mye. Dette gjør det vanskelig å analysere de kommunale boligutgiftene. Tabellen over viser at disse utgiftene er forskjellige mellom de ulike kommunene.

Løten kommune hadde netto driftsinntekter på 848 kroner per innbygger tilknyttet tjenesteområdet i 2019. Inntekten per innbygger var 809 kroner høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Samtlige av kommunene vi sammenligner med, og landet uten Oslo, hadde også netto driftsinntekter til tjenesteområdet. Inntektene var imidlertid høyest i Løten kommune. Kommunens inntekter per innbygger har økt mye fra 2018 til 2019.

11.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 265 KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER

	2016	2017	2018	2019
Løten	-430	-392	-422	-527
Sør-Odal	-354	-341	-157	-61
Stange	-1 062	-1 130	-688	-616
Enebakk	-251	-187	-64	-148
Kostragruppe 07	-107	-138	-118	-109
Landet uten Oslo	-139	-123	-117	-95

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 265 kommunalt disponerte boliger. Igjen illustrerer tabellen at det er store forskjeller i kommunenes organisering av dette. Boligene kan være eid av kommunen eller andre (stiftelser), men disponeres av kommunen. I de fleste kommuner skal utleiedriften gå med overskudd, slik at kommunens kapitalkostnader dekkes inn (renter på lån).

Av tabellen ser vi at Løten har netto driftsinntekter per innbygger på 527 kroner i 2019. Gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 er 109 kroner i driftsinntekter per innbygger.

Utgiftene til kommunalt disponerte boliger i Løten kommune har økt med om lag 100 kroner per innbygger fra 2016 til 2019. I KOSTRA-gruppe 7 er inntektene per innbygger på noenlunde samme nivå som i 2016.

Det er store forskjeller mellom kommunene i sammenligningsgrunnlaget. Stange kommune har høye inntekter, mens Sør-Odal har de laveste inntektene. Ingen av kommunene i utvalget har netto driftsutgifter.

11.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 283 BISTAND TIL ETABLERING OG OPPRETTHOLD AV EGEN BOLIG

	2016	2017	2018	2019
Løten	-174	202	58	-342
Sør-Odal	30	1	46	51
Stange	14	-1	-12	-132
Enebakk	-18	105	150	-31
Kostragruppe 07	30	51	53	51
Landet uten Oslo	78	98	103	96

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 283 bistand til etablering og oppretthold av egen bolig. Løten kommune hadde i 2019 et driftsoverskudd på 342 kroner per innbygger, mot gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 som hadde et underskudd på 51 kroner. Løten kommune hadde høyere netto driftsinntekter per innbygger enn alle vi sammenligner med. Sør-Odal, gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo har netto driftsutgifter til funksjonen.

11.4 NETTO DRIFTSUTGIFT TIL FUNKSJON 265 KOMMUNALE BOLIGER PER UTEID BOLIG

	2016	2017	2018	2019
Løten	-13 767	-13 954	-16 784	-21 407
Sør-Odal	-19 774	-19 306	-7 903	-4 217
Stange	-39 383	-43 055	-26 406	-24 345
Enebakk	-24 057	-18 109	-5 996	-14 009
Kostragruppe 07	-7 306	-9 727	-8 620	-7 971
Landet uten Oslo	-7 073	-6 187	-6 174	-5 056

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter til 265 kommunale boliger per utleid bolig. Utgiftene til utleie av kommunale boliger bør gå med overskudd, slik at kommunen får dekket både driftsutgifter, vedlikehold og deler av kapitalkostnadene.

I 2019 hadde Løten kommune et overskudd på 21 407 kroner per utleide kommunale bolig. Gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7 var et overskudd på 7 971 per utleide kommunale bolig. Løten har i perioden 2016 til 2019 hatt økende netto driftsinntekter per utleid bolig.

11.5 KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER PER 1000 INNBYGGERE

	2016	2017	2018	2019
Løten	32	28	26	25
Sør-Odal	18	18	20	15
Stange	28	28	27	27
Enebakk	11	11	11	11
Kostragruppe 07	15	15	15	15
Landet uten Oslo	21	21	21	21

Tabellen over viser kommunalt disponerte boliger per 1 000 innbygger. Løten kommune leide ut 13 boliger per 1 000 innbygger i 2019. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 og de fleste kommuner vi sammenligner leier Løten ut relativt mange boliger. Løten har hatt relativt mange kommunalt disponerte boliger per 1 000 innbyggere i hele perioden.

12 KULTUR OG IDRETT

Tjenesteområdet kultur og idrett inkluderer funksjonene 231 aktivitetstilbud til barn og unge, 370 bibliotek, 373 kino, 375 museer, 377 kunst, 380 idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg, 381 kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg, 383 musikk- og kulturskoler, 385 andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg og 386 kommunale kulturbygg.⁸ Det er ikke behovskorreksjon i tjenesteområder og kommunene har svært lite lovpålagte forpliktelser i denne sektoren. Dette innebærer at kommunenes utgifter til tjenesteområdet reflekterer kommunens prioriteringer. De totale utgiftene til tjenesteområdet i Løten kommune i 2019 var

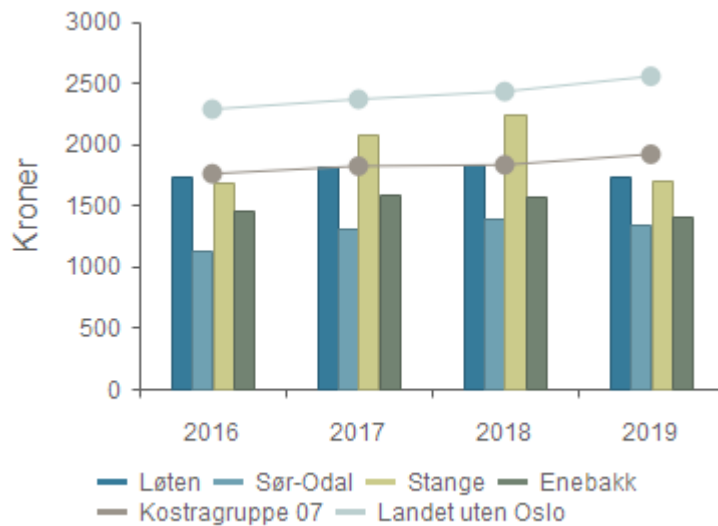
⁸ Flere av disse er relativt «små» funksjoner som ikke behandles i særskilte tabeller i analysene.

om lag 13,3 millioner kroner. Utgifter til kultur og idrett er i stor grad resultat av politiske prioriteringer.

Korrigert for behov bruker Løten kommune mindre per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. I 2019 brukte Løten kommune 1,4 millioner kroner mindre enn de ville brukt om de lå på samme nivå per innbygger som gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dette skyldes hovedsakelig lave utgifter til funksjon 380 Idrett og tilskudd til andres idrettslag og funksjon 386 kommunale kulturbygg.

Sammenlignet med samtlige kommuner bruker Løten kommune mer på musikk- og kulturskoler. Kostnaden per elev ved musikk- og kulturskoler er høyere enn samtlige vi sammenligner med. Andelen barn i musikk- og kulturskoler er imidlertid lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Løten kommunes høyere utgifter til musikk- og kulturskoler enn KOSTRA-gruppe 7 drives derfor hovedsakelig av at de har høye elevkostnader.

12.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET KULTUR OG IDRETT

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 731	1 813	1 828	1 736
Sør-Odal	1 125	1 303	1 383	1 345
Stange	1 681	2 075	2 244	1 707
Enebakk	1 451	1 594	1 564	1 410
Kostragruppe 07	1 754	1 816	1 826	1 913
Landet uten Oslo	2 280	2 362	2 425	2 549

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen og grafen over viser netto driftsutgifter for tjenesteområdet kultur og idrett per innbygger, justert for inflasjon. Av tabellen ser vi at Løten kommune brukte 1 736 kroner per innbygger til kultursektoren i 2019. Dette er 177 kroner mindre enn KOSTRA-gruppe 7.

Ser vi på utviklingen over tid ser vi at utgiftene per innbygger i Løten kommune nå er på nivå med utgiftene i 2016. I 2017 og 2018 var utgiftene noe høyere. I KOSTRA-gruppe 7 har utgiftene per innbygger økt hvert år fra 2016 til 2019.

12.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 383 MUSIKK- OG KULTURSKOLER OG NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL KOMMUNALE MUSIKK- OG KULTURSKOLER, PER INNBYGGER 6-15 ÅR

	Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B)	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B) (Kommunekasse)
Løten	375	3 219
Sør-Odal	260	2 455
Stange	327	2 864
Enebakk	327	2 263
Kostragruppe 07	340	2 560
Landet uten Oslo	328	2 667

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 383 musikk- og kulturskoler og netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år, korrigert for inflasjon. Løten kommune hadde i 2019 netto driftsutgifter på 375 kroner per innbygger til funksjon 383. Dette var 35 kroner mer per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7.

Løten kommune hadde også høye netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per innbygger mellom 6 og 15 år. Løtens utgifter var også her høyere enn samtlige i sammenligningsutvalget.

12.3 ANDEL BARN I GRUNNSKOLEALDER I KOMMUNENS MUSIKK- OG KULTURSKOLE OG KORRIGERTE DRIFTSUTGIFTER TIL KOMMUNALE MUSIKK- OG KULTURSKOLER PER BRUKER

	Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker
Løten	10,8 %	32 337
Sør-Odal	15,7 %	27 399
Stange	12,5 %	23 084
Enebakk	10,5 %	18 689
Kostragruppe 07	13,1 %	20 089
Landet uten Oslo	13,7 %	21 417

Tabellen over viser andel elever i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole av antall barn i alderen 6-15 år og korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per bruker (barn).

Nivået på utgiftene til kulturskole avhenger av høy dekningsgrad eller høye utgifter per bruker, og også av kommunens egenbetalinger. Av tabellen over ser vi at Løten andel brukere er 10,8 prosent, 2,3 prosentpoeng lavere enn KOSTRA-gruppe 7.

Per elev ved musikk- og kulturskolen bruker Løten kommune 32 337 kroner. KOSTRA-gruppens kostnad per elev er 20 089 kroner. Løten kommune har lav dekningsgrad og høye enhetskostnader sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7. Løten har høyest kostnad per elev sammenlignet med alle kommuner vi sammenligner med.

13 KIRKE

Tjenesteområdet kirke inkluderer funksjonene 390 Den norske kirke, 392 tilskudd til tros- og livssynssamfunn og 393 gravplasser og krematorier. Det er ingen behovsberegning for denne tjenesten. I 2019 var Løten kommunes totale netto driftsutgifter til disse funksjonene 4,6 millioner kroner.

Korrigert for antall innbyggere bruker Løten kommune mer på tjenesteområdet kirke enn KOSTRA-gruppe 7. Dersom kommunen hadde hatt samme kostnadsnivå som KOSTRA-gruppe 7, ville de ha brukt 0,1 millioner kroner mindre i 2019. Løten kommune har en noe større andel medlemmer i Den norske kirke av antall innbyggere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og de fleste kommuner vi sammenligner med.

13.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 390 OG 393 PER INNBYGGER I KRONER

	2016	2017	2018	2019
Løten	412	380	376	581
Sør-Odal	679	613	604	592
Stange	502	491	494	486
Enebakk	569	558	552	553
Kostragruppe 07	548	559	553	541
Landet uten Oslo	650	650	657	644

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter til funksjon 390 den norske kirke og funksjon 393 gravplasser og krematorier per innbygger. Korrigert for antall innbyggere brukte Løten kommune 581 kroner per innbygger på disse funksjonene i 2019, noe høyere enn KOSTRA-gruppe 7 og noe lavere enn landet utenom Oslo. Løten utgifter har økt en god del fra 2018 til 2019. Det er utgiftene til funksjon 393 gravplasser og krematorier som er høyere i Løten enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7.

13.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER TIL FUNKSJON 392 TILSKUDD TIL TROS- OG LIVSSYNSAMFUNN PER INNBYGGER

	2016	2017	2018	2019
Løten	21	18	19	21
Sør-Odal	23	18	14	18
Stange	35	25	24	24

	2016	2017	2018	2019
Enebakk	63	59	72	72
Kostragruppe 07	55	53	61	53
Landet uten Oslo	62	67	72	70

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter til tilskudd til tros- og livssynssamfunn per innbygger. Løten kommune bruker klart mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo. De sammenlignbare kommunene Sør-Odal og Stange har også lave utgifter til tilskudd til tros- og livssynssamfunn. Løtens tilskudd til tros- og livssynssamfunn har vært stabilt lave i perioden fra 2016.

13.3 MEDLEM OG TILHØRIGE I DEN NORSKE KIRKE I PROSENT AV ANTALL INNBYGGERE

	2016	2017	2018	2019
Løten	82,0 %	81,4 %	81,0 %	79,9 %
Sør-Odal	84,7 %	83,3 %	82,7 %	81,9 %
Stange	77,6 %	76,5 %	75,6 %	74,5 %
Enebakk	72,5 %	71,5 %	69,9 %	68,7 %
Kostragruppe 07	75,0 %	74,1 %	73,3 %	72,1 %
Landet uten Oslo	74,4 %	73,6 %	72,9 %	71,7 %

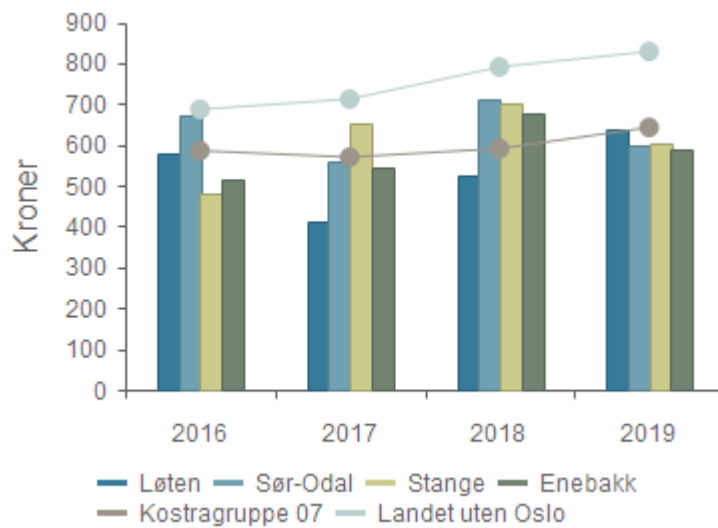
Tabellen over viser medlemmer og tilhørige i Den norske kirke i prosent av antall innbygger (dekningsgrad). Denne andelen var på 79,9 prosent i Løten i 2019, noe høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, landet uten Oslo og kommunene vi sammenligner med, med unntak av Sør-Odal. Dekningsgraden har sunket noe fra 2016 til i dag. Denne trenden er også gjeldende i de kommuner og grupper vi sammenligner med.

14 PLAN, KULTURMINNER, NATUR OG NÆRMILJØ

Plan, kulturminner, natur og nærmiljø omfatter funksjonene 301 plansaksbehandling, 302 byggebehandling og eierseksjonering, 303 kart og oppmåling, 335 rekreasjon i tettsted, 360 naturforvaltning og friluftsliv og 365 kulturminnevern. Det er ikke behovsberegning for dette området.

Netto driftsutgifter til dette tjenesteområdet var på om lag 4,9 millioner kroner i Løten kommune i 2019. Utgiftene per innbygger i Løten var på samme nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 i 2019.

14.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PR. INNBYGGER TIL PLAN, KULTURMINNER, NATUR OG NÆRMILJØ

	2016	2017	2018	2019
Løten	579	411	524	637
Sør-Odal	670	561	710	599
Stange	481	650	703	601
Enebakk	515	545	677	588
Kostragruppe 07	585	569	590	642
Landet uten Oslo	686	711	790	828

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter på forvaltningsoppgavene innenfor tekniske tjenester. Dette er plan, byggesak, kart/oppmåling, parkdrift, naturforvaltning og kulturminnevern. Netto utgift i Løten kommune i 2019 var 637 kroner per innbygger. Det er på nivå med utgiftene til gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Gjennomsnittet i landet utenom Oslo var noe høyere i 2019.

Utgiftsnivået i Løten kommune sank noe fra 2016 til 2017, men har økt igjen i perioden frem til 2019. Fra 2016 til 2019 har utgiftene per innbygger økt også i gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet utenom Oslo. Sammenlignet med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 har Løten relativt høye utgifter til funksjon 260 naturforvaltning og friluftsliv og relativt lave utgifter til funksjon 335 rekreasjon i tettsted.

15 ADMINISTRASJON, STYRING OG FELLESUTGIFTER

Administrasjon, styring og fellesutgifter omfatter funksjonene 100 (politikk), 110 (revisjon), 120 (administrasjon), 121 (eiendomsforvaltning), 130 (administrasjonslokaler), 180 (fellesutgifter) og

285 (utenfor kommunalt område).⁹ Funksjonene 190 (utgifter til fordeling) og 290 (interkommunalt samarbeid) er også inkludert. Disse funksjonene skal gå i null, men dette er ikke alltid tilfelle.

Administrasjon er et utfordrende område å analysere fordi kommunenes regnskapspraksis varierer. Det er ulik tolkning av skillet mellom tjeneste og administrasjon.

Behovet for administrasjon i Løten er beregnet til 102,0 prosent av landsgjennomsnittet. Totalt hadde Løten netto driftsutgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter på 43,1 millioner kroner i 2019. Behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til administrasjon, styring og fellesutgifter var 5 511 kroner i 2019. Dette er om lag 700 kroner høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom vi multipliserer denne differansen med antall innbyggere og korrigerer for Løtens utgiftsbehov utgjør dette om lag 5,4 millioner kroner.

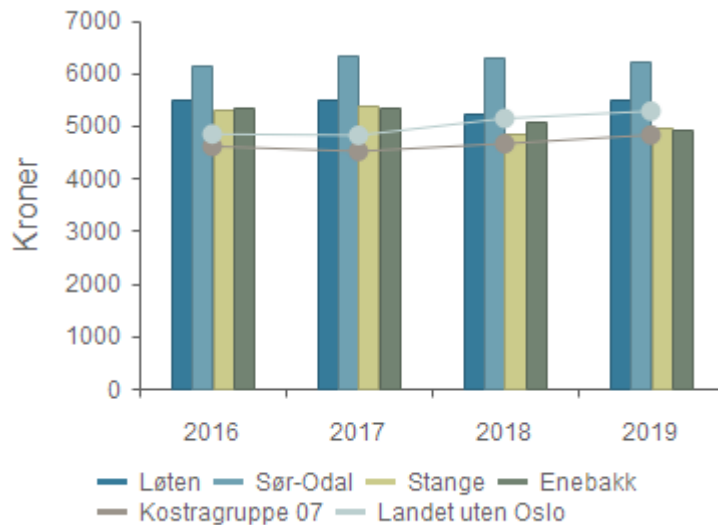
15.1 UTGIFTSBEHOV OG KRITERIEDATA

	Løten	Sør-Odal	Stange	Enebakk	Kostragruppe 07	Landet uten Oslo
Indeks innb. 0-1 år (2%)	91,3 %	78,8 %	93,5 %	93,3 %	101,5 %	96,5 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	91,2 %	78,0 %	101,9 %	106,6 %	107,8 %	99,3 %
Indeks innb. 6-15 år (11%)	92,9 %	85,0 %	93,8 %	118,8 %	110,3 %	102,1 %
Indeks innb. 16-22 år (8%)	91,3 %	97,7 %	100,6 %	96,3 %	99,8 %	102,5 %
Indeks innb. 23-66 år (53%)	98,7 %	100,9 %	97,7 %	99,9 %	98,5 %	98,3 %
Indeks innb. 67-79 år (9%)	124,5 %	121,5 %	115,0 %	96,1 %	98,5 %	104,0 %
Indeks innb. 80-89 år (3%)	105,0 %	115,8 %	113,0 %	63,4 %	89,1 %	104,3 %
Indeks innb. over 89 år (1%)	116,6 %	114,2 %	103,4 %	53,9 %	75,4 %	102,2 %
Indeks landbrukskriteriet (3%)	208,5 %	246,9 %	153,9 %	83,0 %	104,3 %	114,5 %
Indeks basiskriteriet (9%)	125,3 %	133,5 %	46,1 %	87,5 %	73,2 %	114,4 %
Utgiftsbehov - Adm, styring og fellesutgifter (sum)	102,0 %	102,7 %	95,0 %	98,9 %	97,6 %	101,3 %

Løten kommunes behov for administrasjon er beregnet til 102,0 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger. Sammenliknet med landsgjennomsnittet har Løten kommune færre barn og flere eldre. Behov iht. landbrukskriteriet er mye høyere enn landet. Beregnet totalt utgiftsbehov til tjenesteområdet er noe lavere for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, Enebakk og Stange kommuner.

⁹ I kapitlet analyseres kun de største av disse i detalj.

15.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET ADMINISTRASJON STYRING OG FELLESUTGIFTER

	2016	2017	2018	2019
Løten	5 488	5 507	5 225	5 511
Sør-Odal	6 149	6 335	6 312	6 235
Stange	5 321	5 398	4 852	4 945
Enebakk	5 333	5 355	5 075	4 922
Kostragruppe 07	4 599	4 506	4 651	4 816
Landet uten Oslo	4 833	4 809	5 130	5 270

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Figur og tabell over viser at behovskorrigerede netto driftsutgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter var 5 511 kroner i Løten kommune i 2019. Det er om lag 700 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom man multipliserer denne differansen med antall innbyggere og korrigerer for utgiftsbehov tilsvarer dette 5,4 millioner kroner.

Behovskorrigerede og inflasjonsjusterte utgifter per innbygger i Løten kommune har vært relativt stabile i perioden fra 2016, og er på om lag samme nivå som i 2016. Utgiftene per innbygger i gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet utenom Oslo har økt i perioden.

15.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 100 POLITISK STYRING

	2016	2017	2018	2019
Løten	144	143	130	139
Sør-Odal	187	214	195	176
Stange	121	103	104	98

	2016	2017	2018	2019
Enebakk	106	104	101	103
Kostragruppe 07	88	80	87	86
Landet uten Oslo	110	107	102	103

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til politisk styring. Funksjon 100 politikk omfatter honorarer og driftsmidler til ulike politiske råd og utvalg. Behovskorrigerede netto utgifter til politikk var 139 kroner per innbygger i Løten kommune i 2019, om lag 50 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Utgiftene i faste priser har vært stabile i perioden. Utgiften per innbygger varierer mellom kommunene vi sammenligner med.

15.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 120 ADMINISTRASJON

	2016	2017	2018	2019
Løten	4 243	4 269	4 026	4 158
Sør-Odal	4 067	4 530	4 611	4 410
Stange	3 699	3 680	2 825	3 297
Enebakk	3 857	3 657	3 549	3 574
Kostragruppe 07	3 459	3 360	3 521	3 624
Landet uten Oslo	3 533	3 447	3 754	3 845

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Funksjon 120 administrasjon omfatter strategisk ledelse og administrative støttefunksjoner. Det vil si overordnet ledelse og deres staber, samt administrativ støtte innen økonomi, personal, IKT og sak/arkiv. Funksjonen utgjør det meste av tjenesteområdet administrasjon, styring og fellesutgifter.

Behovskorrigerede netto utgifter til administrasjon var 4 158 kroner i Løten i 2019. Det er mer enn 500 kroner mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Multiplisert med antall innbyggere utgjør dette totalt 4,2 millioner kroner. Løtens utgifter har sunket siden 2016. Med unntak av Sør-Odal har Løten de høyeste utgiftene til funksjon 120.

Administrasjon er et av de mer usikre regnskapsområdene i kommunene. KOSTRA-veilederens beskrivelse av skillet mellom tjenesteproduksjon og administrasjon tolkes forskjellig. Høye utgifter på denne funksjonen kan bety at kommunene ikke har fordelt like mye administrasjon ut på tjenesteområdene, det er derfor behov for ytterligere data når man sammenligner administrasjon. Hvorvidt dette er tilfellet i Løten kommune faller utenfor rammen av dette prosjektet å analysere.

15.5 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 130 ADMINISTRASJONSLOKALER

	2016	2017	2018	2019
Løten	519	447	491	556
Sør-Odal	435	506	530	552
Stange	435	291	243	366

	2016	2017	2018	2019
Enebakk	748	873	861	814
Kostragruppe 07	320	332	303	314
Landet uten Oslo	377	386	397	402

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser netto driftsutgifter per innbygger til administrasjonslokaler. Justert for utgiftsbehov hadde Løten kommune en netto inntekt på 556 kroner per innbygger i 2019. I gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 var utgiften litt over 300 kroner per innbygger i perioden, mens den i landet utenom Oslo var opp mot 400 kroner per innbygger. Utgiften varierer i de kommunene vi sammenligner Løten med.

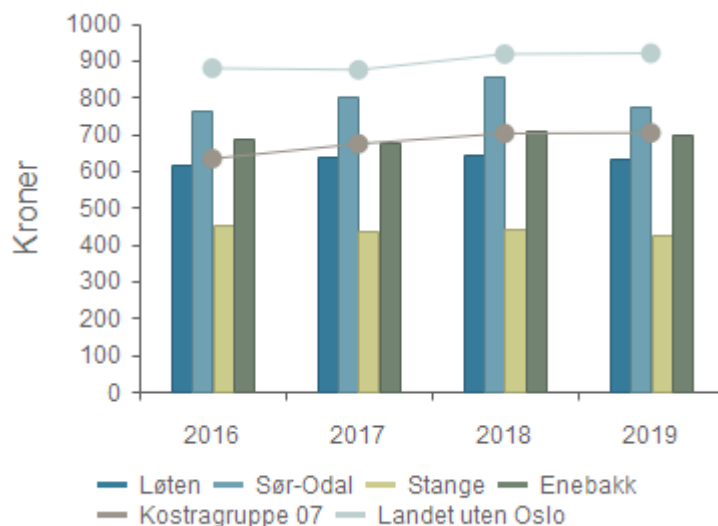
16 BRANN- OG ULYKKESVERN

Brann omfatter funksjonene 338 forebygging (inkludert feiing) og 339 beredskap. Det er ingen behovskorreksjon for brannvesen. Netto driftsutgifter til brann- og ulykkesvern i Løten kommune utgjorde om lag 4,8 millioner kroner i 2019. Kravene til beredskap hos i brannvesenet settes av statlige myndigheter. Det er derfor ikke lett å påvirke kostnadsnivået på kort sikt.

I 2019 hadde Løten kommune en lavere utgift per innbygger til brann- og ulykkesvern enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom kommunen hadde hatt samme kostnadsnivå som KOSTRA-gruppe 7, ville de ha brukt 0,6 millioner kroner mer i 2019.

Samtidig er kvaliteten, målt ved andel A-objekter som har fått tilsyn, ifølge innrapporterte tall 0 prosent i Løten kommune i 2019. I 2018 var andelen 25,0 prosent, noe lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo.

16.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET BRANN- OG ULYKKESVERN

	2016	2017	2018	2019
Løten	614	636	645	630
Sør-Odal	761	799	855	773

Stange	450	435	444	425
Enebakk	684	674	707	697
Kostragruppe 07	632	672	700	702
Landet uten Oslo	878	873	916	918

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Som tabellen over viser at Løten kommune brukte 630 kroner per innbygger på brann- og ulykkesvern i 2019. Det er om lag 70 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom man multipliserer differansen med antall innbyggere utgjør dette 0,6 millioner kroner. Landet uten Oslo hadde høyere utgift per innbygger enn både Løten kommune og gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo har Løten hatt lave utgifter i hele perioden.

16.2 ANDEL A-OBJEKTER SOM HAR FÅTT TILSYN

	2016	2017	2018	2019
Løten	55,6 %	52,6 %	25,0 %	0,0 %
Sør-Odal	53,3 %	43,3 %	60,0 %	33,3 %
Stange	35,9 %	72,4 %	11,8 %	4,2 %
Enebakk	38,3 %	2,2 %	25,5 %	17,0 %
Kostragruppe 07	42,1 %	39,5 %	40,3 %	30,6 %
Landet uten Oslo	52,1 %	45,8 %	41,9 %	37,1 %

Tabellen over viser andel A-objekter med tilsyn, som er en viktig kvalitetsindikator i brannvesenet. A-objekter er skoler, barnehager, sykehjem og brannfarlige fabrikker. Kommunen må sjekke brannsikkerheten på disse byggene regelmessig.

Ifølge innrapporterte tall hadde Løten kommune tilsyn med 0 prosent av A-objektene tilsyn i 2019. I KOSTRA-gruppe 7 og landet utenom Oslo var andelen mellom 30 og 40 prosent. I 2018 hadde 25,0 prosent av A-objektene i Løten kommune tilsyn.

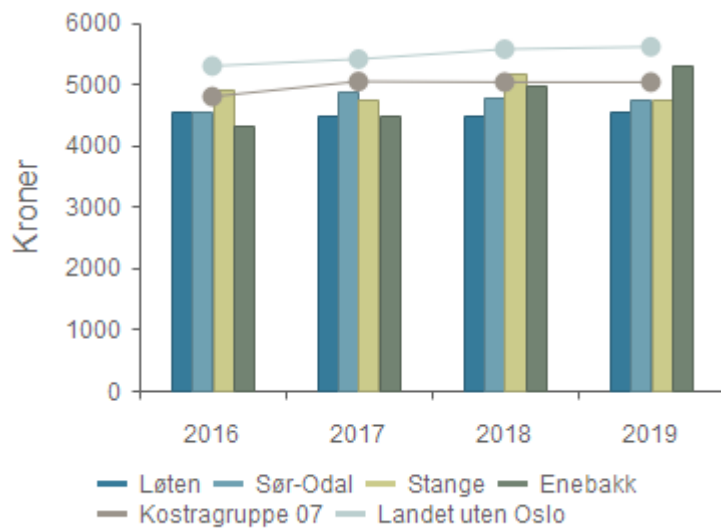
Andelen A-objekter med tilsyn varierer mellom kommunene vi sammenligner med, og varierer også over tid. I og med at innrapportert andel i Løten i 2019 er 0 prosent, tar vi her forbehold av feil i innrapportering.

17 EIENDOMSFORVALTNING

Eiendomsforvaltning omfatter de kommunale formålsbyggene. Det vil si funksjonene 121 felles eiendom, 130 administrasjonsbygg, 221 barnehagelokaler, 222 skolelokaler, 261 institusjonslokaler, 381 idrettsanlegg og 386 kulturbygg. Disse utgiftene er allerede analysert som en del av de tjenester de betjener. I dette kapitlet presenteres en samlet analyse av eiendomsdriften.

Målt per innbygger var netto driftsutgift 4 549 kroner i Løten i 2019. Dette var nesten 500 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Dersom vi multipliserer denne differansen med antall innbyggere utgjør dette om lag 3,6 millioner kroner.

17.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET KOMMUNAL EIENDOMSFORVALTNING

	2016	2017	2018	2019
Løten	4 529	4 482	4 467	4 549
Sør-Odal	4 548	4 885	4 776	4 757
Stange	4 917	4 728	5 160	4 734
Enebakk	4 311	4 482	4 977	5 313
Kostragruppe 07	4 786	5 032	5 021	5 021
Landet uten Oslo	5 284	5 397	5 558	5 597

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabell og graf over viser netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per innbygger. I 2019 brukte Løten kommune 4 549 kroner per innbygger til eiendomsdrift. Det var nesten 500 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, og mer enn 1 000 kroner mindre enn landet uten Oslo.

Utgiftene til eiendomsforvaltning i Løten kommune har vært relativt stabile i fireårsperioden. I KOSTRA-gruppe 7 har utgiftene økt med 4,9 prosent i perioden.

17.2 SAMLET AREAL PÅ ADMINISTRASJONSLOKALER I KVADRATMETER PER INNBYGGER OG KORRIGERT BRUTTO UTGIFT PER KVADRATMETER

	Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger (B)	Korrigerede brutto driftsutgifter til administrasjonslokaler per kvadratmeter (B)
Løten	0,6	921

	Samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger (B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til administrasjonslokaler per kvadratmeter (B)
Sør-Odal	0,7	1 032
Stange	0,4	1 055
Enebakk	0,4	2 140
Kostragruppe 07	0,4	867
Landet uten Oslo	0,5	1 018

Tabellen over viser samlet areal på administrasjonslokaler i kvadratmeter per innbygger og korrigerte brutto driftsutgifter til administrasjonslokaler per kvadratmeter. Av tabellen ser vi at Løten kommune hadde 0,6 kvadratmeter administrasjonsbygg per innbygger i 2019, 0,2 kvadratmeter mer enn KOSTRA-gruppe 7 og 0,3 kvadratmeter mer enn landet uten Oslo.

Korrigerte brutto driftsinntekter per kvadratmeter utgjorde om lag 921 kroner i 2019. Dette var litt mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, men mindre enn de andre vi sammenligner kommunen med.

17.3 SAMLET AREAL PÅ FORMÅLSBYGG I KVADRATMETER PER INNBYGGER OG KORRIGERT BRUTTO UTGIFT PER KVADRATMETER

	Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger (B)	Korrigerte brutto driftsutgifter totalt formålsbygg, kommune utgifter per kvadratmeter bygg (kr)
Løten	5,2	889,0
Sør-Odal	4,5	958,9
Stange	4,4	949,1
Enebakk	4,6	1 078,7
Kostragruppe 07	4,6	1 082,5
Landet uten Oslo	4,9	1 121,2

Tabellen over viser samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger og korrigerte brutto driftsutgifter totalt til formålsbygg per kvadratmeter. Formålsbyggene inkluderer de bygninger kommunen eier og leier per innbygger.

Av tabellen ser vi at Løten kommune hadde lavere utgifter per innbygger til drift av formålsbygg enn KOSTRA-gruppe 7, landet uten Oslo og kommunene vi sammenligner med. Samlet areal per innbygger er imidlertid høyere enn resten av sammenligningsutvalget.

17.4 SAMLET AREAL PÅ KOMMUNALE IDRETTSBYGG I KVADRATMETER PER INNBYGGER OG KORRIGERT BRUTTO UTGIFT PER KVADRATMETER

	Samlet areal på kommunale idrettsbygg i kvadratmeter per innbygger (B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per kvadratmeter (B)
Løten	0,4	1 375
Sør-Odal	0,4	801
Stange	0,2	1 145
Enebakk	0,7	437
Kostragruppe 07	0,4	1 144
Landet uten Oslo	0,6	1 265

Tabellen over viser samlet areal på kommunale idrettsbygg i kvadratmeter per innbygger og korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per kvadratmeter. Av tabellen ser vi at areal per innbygger på idrettsbygg i Løten kommune var på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 i 2019.

Løten kommune hadde samtidig høyere driftsutgifter til idrettsbygg per kvadratmeter. Driftsutgiftene i 2019 var på 1 375 kroner, mot 1 144 kroner for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og 1 265 for landet uten Oslo.

17.5 SAMLET AREAL PÅ BARNEHAGELOKALER I KVADRATMETER PER INNBYGGER OG NETTO UTGIFT PER KVADRATMETER

	Samlet areal på førskolelokaler i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage (B)	Korrigerte brutto driftsutgifter til førskolelokaler per kvadratmeter (B)
Løten	12,1	1 329
Sør-Odal	12,2	1 459
Stange	11,4	1 194
Enebakk	12,1	1 342
Kostragruppe 07	9,2	1 703
Landet uten Oslo	10,1	1 625

Tabellen over viser samlet areal på kommunale idrettsbygg i kvadratmeter per barn i kommunal barnehage og korrigerte brutto driftsutgifter til barnehagelokaler per kvadratmeter. I 2019 hadde Løten kommune 12,1 kvadratmeter per barn i kommunal barnehage. Det er 2,9 kvadratmeter mer enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Samtidig hadde Løten kommune lavere driftsutgifter til barnehagelokaler per kvadratmeter enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet uten Oslo i 2019. Av de vi sammenligner med hadde kun Enebakk lavere utgift per kvadratmeter førskolelokaler.

17.6 SAMLET AREAL PÅ INSTITUSJONSLOKALER I KVADRATMETER PER INNBYGGER OG KORRIGIERT BRUTTO UTGIFT PER KVADRATMETER

	Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon (B)	Korrigerede brutto driftsutgifter til institusjonslokaler per kvadratmeter (B)
Løten	129	838
Sør-Odal	139	802
Stange	93	1 099
Enebakk	116	1 198
Kostragruppe 07	142	966
Landet uten Oslo	118	1 056

Tabellen over viser samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon og korrigerede brutto driftsutgifter til institusjonslokaler per kvadratmeter. I 2019 hadde Løten kommune 129 kvadratmeter per beboer i institusjon, mot 142 for gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og 118 i landet uten Oslo. Utgiften per kvadratmeter var lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og, med unntak av Sør-Odal, lavere enn de vi sammenligner med.

17.7 SAMLET AREAL PÅ SKOLELOKALER I KVADRATMETER PER ELEV OG KORRIGERT BRUTTO UTGIFT PER KVADRATMETER

	Samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev (B)	Korrigerede brutto driftsutgifter til skolelokaler per kvadratmeter (B)
Løten	23,1	779
Sør-Odal	19,8	963
Stange	23,7	912
Enebakk	17,7	1 083
Kostragruppe 07	17,5	1 112
Landet uten Oslo	19,1	1 089

Tabellen over viser samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev og korrigerede brutto driftsutgifter til skolelokaler per kvadratmeter. Løten kommune hadde i 2019 et samlet areal på skolelokaler i kvadratmeter per elev på 23,1, mot 17,5 for KOSTRA-gruppe 7. Løtens driftsutgifter til skolelokaler per kvadratmeter var i samme år på 779 kroner, mer enn 300 kroner lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Også de andre kommunene vi sammenligner med hadde i 2019 høyere kvadratmeter per elev og lavere kostnad per kvadratmeter enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7.

17.8 UTGIFTER TIL VEDLIKEHOLDSAKTIVITETER I KOMMUNAL EIENDOMSFORVALTNING PER KVADRATMETER

	2016	2017	2018	2019
Løten	65	63	44	53
Sør-Odal	138	148	0	137
Stange	101	81	85	71
Enebakk	42	40	67	84
Kostragruppe 07	83	93	76	80
Landet uten Oslo	108	112	107	101

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

Tabellen over viser inflasjonsjusterte utgifter til vedlikeholdsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter. Løten kommune har gjennom hele perioden 2016 til 2019 hatt lavere utgifter til vedlikeholdsaktiviteter enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og de fleste vi sammenligner med.

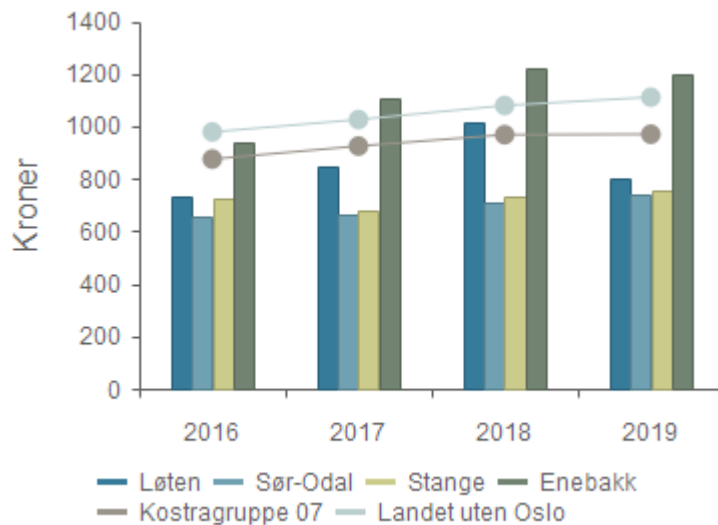
18 SAMFERDSEL

Samferdsel omfatter funksjonene 330 samferdselsbedrifter/transporttiltak og 332 kommunale veier. Det er ingen behovsberegning for denne tjenesten. Løten kommunes netto driftsutgifter til samferdsel var på om lag 6,1 millioner kroner i 2019.

Netto driftsutgifter per innbygger til samferdsel justert for utgiftsbehov og inflasjon var om lag 800 kroner i Løten kommune i 2019. Dette er lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet utenom Oslo. Dersom kommunen hadde hatt samme kostnadsnivå som KOSTRA-gruppe 7, ville de ha brukt 1,3 millioner kroner mer i 2019.

Løten kommunes kilometer kommunal vei og gate per 1 000 innbygger er noe høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, men noe lavere enn gjennomsnittet i landet utenom Oslo. Utgiften per kilometer vei er en god del lavere enn gjennomsnittet i gruppene vi sammenligner med, men litt høyere enn Sør-Odal og Stanges utgift per kilometer vei.

18.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET SAMFERDSEL

	2016	2017	2018	2019
Løten	731	850	1 015	799
Sør-Odal	652	662	709	739
Stange	729	675	731	757
Enebakk	936	1 104	1 224	1 199
Kostragruppe 07	874	924	967	969
Landet uten Oslo	978	1 025	1 078	1 110

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Som tabellen over viser var behovskorrigerte netto driftsutgifter per innbygger til samferdsel 799 kroner i Løten kommune i 2019. Dette var 170 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og om lag 300 kroner mindre enn gjennomsnittet i landet utenom Oslo. Sør-Odal og Stange kommuner har lavere utgift per innbygger enn Løten kommune.

18.2 ANTALL KILOMETER KOMMUNAL VEI OG GATE PER 1000 INNBYGGER OG NETTO DRIFTSUTGIFTER PER KOMMUNAL VEI OG GATE

	Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger (B)	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)
Løten	8,08	98 903
Sør-Odal	10,12	73 038
Stange	8,31	91 057
Enebakk	5,76	208 063
Kostragruppe 07	6,21	154 787

	Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger (B)	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)
Landet uten Oslo	8,25	147 655

Tabellen over viser antall kilometer kommunal vei og gate per 1 000 innbygger og netto driftsutgifter i kroner per kilometer kommunal vei og gate. Tidligere har vi sett at Løten kommune har relativt lave netto driftsutgifter per innbygger til kommunale veier. Av tabellen over ser vi at de også har en god del lavere netto driftsutgifter per kilometer kommunal vei og gate enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og landet utenom Oslo.

Løten kommunes antall kilometer kommunal vei og gate per 1 000 innbygger er noe høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7, men noe lavere enn gjennomsnittet i landet utenom Oslo.

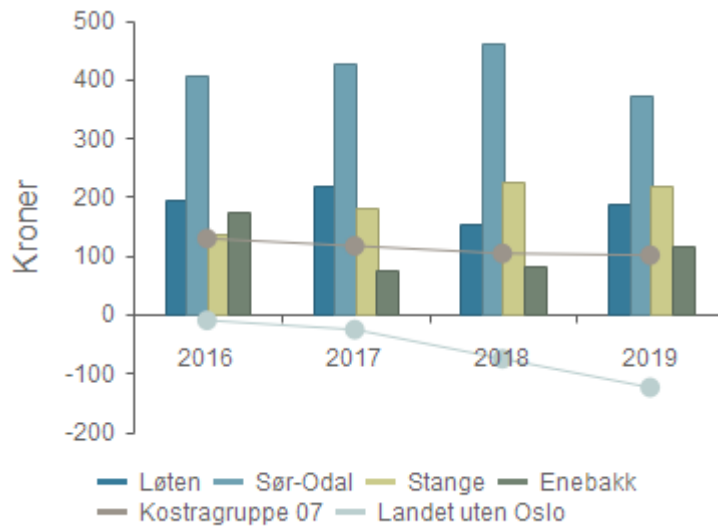
19 NÆRINGSFORVALTNING OG KONSESJONSKRAFT

Næringsforvaltning og konsesjonskraft omfatter funksjonene 320 kommunal næringsvirksomhet, 321 konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg, 325 næringsstøtte og 329 landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling. Det er ingen behovskorreksjon for denne tjenesten.

Løten kommune hadde i 2019 driftsutgifter på om lag 1,4 millioner kroner til næringsforvaltning og konsesjonskraft totalt. Per innbygger var driftsutgiftene på til sammen 187 kroner, som var 87 kroner mer enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 7. Differansen utgjør om lag 0,7 millioner kroner. De høye driftsutgiftene til næringsforvaltning og konsesjonskraft er drevet av høye utgifter til funksjon 325 tilrettelegging og bistand for næringslivet og funksjon 329 landbruksforvaltning og landbruk.

Løten kommune hadde imidlertid høyere driftsinntekter enn KOSTRA-gruppe 7 til funksjon 320 kommunal næringsvirksomhet.

19.1 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL TJENESTEOMRÅDET NÆRINGSFORVALTNING OG KONSESJONSKRAFT

	2016	2017	2018	2019
Løten	196	220	154	187
Sør-Odal	407	426	460	373
Stange	135	181	225	217
Enebakk	174	73	80	116
Kostragruppe 07	128	116	103	100
Landet uten Oslo	-11	-27	-76	-125

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabell og tabell over viser behovskorrigerede netto driftsutgifter per innbygger til næringsforvaltning og konsesjonskraft. Løten kommune driftsutgifter på til næringsforvaltning og konsesjonskraft var til sammen 187 kroner per innbygger i 2019. Gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 hadde lavere driftsutgifter enn Løten kommune samme år, med respektive 100 kroner per innbygger. Landet uten Oslo hadde i 2019 gjennomsnittlige netto driftsinntekter på 125 kroner per innbygger.

Sammenligner vi Løten med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 og multipliserer behovsjustert utgiftsdifferanse med antall innbyggere, får vi et teoretisk beregnet innsparingspotensialet på 0,7millioner kroner.

19.2 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 320 KOMMUNAL NÆRINGSVIRKSOMHET

	2016	2017	2018	2019
Løten	-156	-145	-168	-224
Sør-Odal	-13	-34	-43	-96
Stange	-147	-139	-169	-189
Enebakk	-76	-2	-44	-23

	2016	2017	2018	2019
Kostragruppe 07	-21	-27	-49	-26
Landet uten Oslo	-96	-84	-87	-113

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Løten hadde et overskudd på 224 kroner per innbygger på egen næringsvirksomhet i 2019. Dette er nesten 200 høyere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7 som hadde et overskudd på 26 kroner per innbygger. Overskuddet i Løten kommune har økt en god del siden 2016, og er nå høyere enn samtlige vi sammenligner med.

19.3 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 325 TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET

	2016	2017	2018	2019
Løten	177	175	228	221
Sør-Odal	153	175	219	188
Stange	164	221	295	302
Enebakk	39	18	24	9
Kostragruppe 07	51	57	76	50
Landet uten Oslo	100	100	107	140

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovsjusterte netto driftsutgifter per innbygger ført på funksjon 325 tilrettelegging og bistand for næringsliv. Funksjonen inkluderer blant annet drift/tilskudd til utleielokaler for næringsvirksomhet, direkte næringsstøtte og tilskudd til andre med kommersielt formål, råd/veiledning og servicetjenester for næringslivet, inntekter fra festeavgifter, næringstomter og elveforebygging/sikring av næringsareal.

I 2019 hadde Løten kommune 221 kroner i driftsutgifter per innbygger til funksjon 325. Dette var 171 kroner mer per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Utgiftsnivået varierer mye mellom kommunene vi sammenligner med.

19.4 NETTO DRIFTSUTGIFTER PER INNBYGGER TIL FUNKSJON 329 LANDBRUKSFORVALTNING OG LANDBRUKSBASERT NÆRINGSUTVIKLING

	2016	2017	2018	2019
Løten	174	189	94	189
Sør-Odal	268	286	284	281
Stange	139	126	150	150
Enebakk	211	57	101	130
Kostragruppe 07	116	108	116	115
Landet uten Oslo	127	124	132	131

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Tabellen over viser behovsjustert netto driftsutgifter per innbygger til funksjon 329 landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling. Løten kommunes netto driftsutgifter

til denne funksjonen var på 189 kroner i 2019, høyere enn de fleste vi sammenligner kommunen med.

20 FLYKTNINGER OG INTEGRERING

Utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger er lite synlige i kommuneregnskapet. Funksjon 275 introduksjonsordningen er den eneste funksjonen som kun gjelder flyktninger. Integreringstilskuddet inntektsføres ikke i tjenestene, men på funksjon 850 som rammetilskudd. Mange flyktninger fører derfor til høye nettokostnader i en del tjenester, spesielt barnevern, sosiale tjenester, helse og grunnskole.

Integreringstilskudd gis per flyktning, høyt tilskudd indikerer derfor et stort antall flyktninger. Samtidig gis tilskuddet i ulike satser for ulike kategorier, dette innebærer at sammenhengen ikke leses direkte. Kommunene mottar tilskudd fra år 1-5 år, men størrelsen på satsene varierer. Høyt integreringstilskudd indikerer høye utgifter til flyktninger, men noen direkte sammenheng er det imidlertid ikke. Enkelte kommuner har de siste årene meldt om store overskudd på flyktningene.

Totalt integreringstilskudd til Løten kommune var om lag 10,1 millioner kroner i 2019. Dette utgjorde 1 317 kroner per innbygger, 425 kroner mindre per innbygger enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Tilskuddet per innbygger økte fra 2016 til 2017, men har sunket fra 2017 til 2019. Nedgangen i tilskudd per innbygger sammenfaller med reduksjonen i antall bosatte flyktninger per 1 000 innbygger.

20.1 TILSKUDD TIL INTEGRERING PER INNBYGGER

	2016	2017	2018	2019
Løten	1 422	1 979	1 887	1 317
Sør-Odal	1 958	3 036	2 391	2 185
Stange	2 320	2 609	2 539	2 382
Enebakk	822	1 858	1 376	780
Kostragruppe 07	1 792	2 450	2 302	1 742
Landet uten Oslo	2 525	3 572	3 326	2 494

Tabellen over viser tilskudd til integrering per innbygger. Vi ser fra tabellen at Løten kommune fikk 1 317 kroner per innbygger i integreringstilskudd i 2019, som var om lag 400 kroner mindre enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 7. Tilskuddet per innbygger økte fra 2016 til 2017, men har sunket fra 2017 til 2019. Også i KOSTRA-gruppe 7 og i de andre vi sammenligner kommunen med gikk tilskudd per innbygger en god del ned fra 2017 til 2019.

20.2 BOSATTE FLYKTNINGER PER 1 000 INNBYGGERE

	2016	2017	2018	2019
Løten	2,0	1,3	1,0	1,3
Sør-Odal	3,1	3,4	2,0	1,3
Stange	2,9	2,1	1,7	1,2
Enebakk	2,4	1,6		
Kostragruppe 07	2,5	1,7	0,9	1,0

	2016	2017	2018	2019
Landet uten Oslo	3,1	2,3	1,1	1,1

Tabellen over viser bosatte flyktninger per 1 000 innbyggere. Vi ser fra tabellen at antall bosatte flyktninger per 1 000 innbyggere i hele sammenligningsutvalget har blitt redusert kraftig fra 2016 til 2019. Nedgangen i antall flyktninger samsvarer med reduksjonen i tilskudd til integrering.

KONTAKT

THOMAS AXELSEN

Senior Manager

m: +47 901 82 175
e: thomas.axelsen@bdo.no

www.bdo.no

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar i henhold til garanti, og er en del av det internasjonale BDO-nettverket, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA. Medlem av Den Norske Revisorforening.

Leveransen er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO AS eller BDO Advokater AS vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart.